महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७९
बाणगंगा नगरपालिका
कपिलवस्तु

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (Vision)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था हुने ।

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (Mission)

देशमा स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने ।

(Provide Independent and Quality Audit Service to the Nation)

मूल्य मान्यता (Core Values)

स्वतन्त्रता	(Independence)
निष्ठा	(Integrity)
पारदर्शिता	(Transparency)
जवाफदेहिता	(Accountability)
व्यावसायिकता	(Professionalism)

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखा कानून बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्थाबमोजिम स्थानीय तहको २०७७/७८ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको प्रमुख उद्देश्यहरूमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी, जवाफदेहिता एवं पारदर्शिता र सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु रहेको छ । त्यसैगरी स्रोत साधनको प्राप्ति र परिचालन सम्बन्धमा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रदान गरी सुशासन प्रवर्द्धनमा टेवा पुर्‍याउनु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरू मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरेर राय सहितको अन्तिम प्रतिवेदन पठाइएको छ ।

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु मूलतः आन्तरिक आय र राजस्व बाँडफाँटको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आय स्रोत व्यवस्थापनमा स्पष्ट कानूनी व्यवस्था नभएको, आय सङ्कलन न्यून रहेको, पर्याप्त आधार बेगर राजस्व छुट दिएको, बक्यौता असुलीमा प्रभावकारिता नआएको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, अबण्डा बजेट राखेको, खर्च पश्चात बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरी अनुमोदन गर्ने गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, खरिद कानुन विपरीत खरिद गरेको, अत्यधिक प्रशासनिक खर्च गरेको, बचत अनुदान फिर्ता नगरेको, अनुत्पादक तथा वितरणमुखी खर्चको बाहुल्यता रहेको लगायत छन् । त्यसैगरी विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथमिकीकरण नगरेको, साना तथा टुक्रे आयोजनाको छनौट गरेको, लागत अनुमान तथा आयोजना तयारीमा अत्यधिक रुपमा परामर्शदातामाथि निर्भर रहेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरू समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनसहभागिता नजुटेको, दिगो विकासका लक्ष्य अनुरूप योजना र कार्यक्रम तर्जुमा नगरेको, दीर्घकालीन विकासको खाका तर्जुमा नभएको जस्ता समस्या रहेका छन् ।

स्थानीय तहको आन्तरिक व्यवस्थापनतर्फ आवश्यक अनुभवी र दक्ष जनशक्तिको कमी रहेको, कर्मचारी नियुक्ति तथा बढुवामा प्रदेश लोकसेवा आयोगको परामर्श नलिएको, सेवा प्रवाहमा अपेक्षित सुधार हुन नसकेको, स्रोत, साधन र सम्पत्तिको दुरुस्त अभिलेख नरहेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम, सेवा प्रवाहको यथार्थ रुपले अभिलेख नराखेको, अधिकांशको बैङ्क हिसाब नभिडेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहनुका साथै आन्तरिक लेखापरीक्षण भरपर्दो र प्रभावकारी नभएको पाइएको छ। स्थानीय तहमा महालेखापरीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजू फछ्र्यौट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा भएको देखिएन । लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका व्यहोराहरू सुधार गरी गत विगतका बेरुजू उपर आवश्यक कारवाही गरी वित्तीय अनुशासन हुने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बाबजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गरिएको र लेखापरीक्षणको क्रममा लेखापरीक्षण टोलीले स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरूसँग छलफल समेत गरिएको थियो । लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापन, विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुर्‍याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन तयारीमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरू सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

(टंकमणि शर्मा दंगाल)

२०७९ आषाढ **महालेखापरीक्षक**

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
अनामनगर, काठमाडौं, नेपाल
Anamnagar, Kathmandu, Nepal

प्रदेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेश

पत्र संख्याः २०७८।७९
च.नं. १२५ मितिः २०७९।३।२३

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री प्रमुखज्यू
बाणगंगा नगरपालिका, नगरकार्यपालिकाको कार्यालय,
कपिलवस्तु ।

कैफियत सहितको राय

हामीले बाणगंगा नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरण तथा लेखा टिप्पणीहरूको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेस भएको २०७८ आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणले स्थानीय तहसँग सम्बन्धित प्रचलित कानुनबमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

१. बाणगंगा नगरपालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा प्रयोग गरी वित्तीय विवरण तयार गरेको छैन ।
२. लेखापरीक्षणबाट रू. ११ करोड ६२ लाख ८ हजार बेरुजू देखिएको छ। सोमध्ये असुल गर्नुपर्ने रू. २ करोड ७४ लाख २१ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रू. ७ करोड १५ लाख १९ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रू. १ करोड ७२ लाख ६८ हजार रहेको छ । नगरपालिकाको गतवर्ष रु. १ करोड ९१ लाख ६७ हजार बेरुजू बाँकी रहेकोमा यसवर्ष समायोजन र सम्परीक्षणबाट फछ्र्यौट एवं यो वर्ष कायम भएको बेरुजू समेत हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजू रु. ११ करोड ८८ लाख ७५ हजार रहेको छ । नगरपालिकाको **बेरुजू वर्गीकरण र अद्यावधिक बेरुजू स्थिति यसैसाथ संलग्न छ ।**
३. बाणगंगा नगरपालिकाको लेखापरीक्षणबाट स्रोत र साधनको प्राप्तिको प्रक्षेपण यथार्थपरक नभएको, असुली लक्ष्यअनुसार नभएको, कर्मचारीको दरबन्दीअनुसार पदपूर्ति नभएका कारण विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता नआएको, अनुदानको पर्याप्त अनुगमन नभएको, वितरणमुखी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको, नर्म्स विपरित खर्च गरेको लगायतका व्यहोरा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औंल्याइएको छ । कार्यालयबाट सम्प्रेषित लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन यसको अङ्कको रुपमा रहेको छ ।
४. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानूनबमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौं ।लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तीका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ।नगर कार्यपालिका, नगरप्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नगरपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ती समेतका कारण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित होस् भनी उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो।लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्य स्तरको आश्वस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुनबमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ती पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुँदैन। वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विशेष वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तीलाई सारभूतरूपमा गलत आँकडा मानिएको छ।

(नारायण मरासिनी)

नायबमहालेखापरीक्षक

बाणगंगा नगरपालिका

बेरुजु बर्गीकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

२०७७।७८

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट			बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
									असुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम		अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजस्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती								
४५	२०	११६२०८	०	०	०	४५	२०	११६२०८	२७४२१	१७२६८	७१५१९	०	०	८८७८७	

अद्यावधिक बेरुजू स्थिति

२०७७।७८

(रु. हजारमा)

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्षको फछ्र्यौट	बाँकी बेरुजू	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
कपिलवस्तु	१९१६७	०	१६५००	२६६७	०	११६२०८	११८८७५

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्ष: २०७७/७८

कार्यालय र स्थान : बाणगंगा नगरपालिका, कपिलवस्तु

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	टेक राज पन्थी	२०७८-१०-३	हाल सम्म कार्यरत
कार्यालय प्रमुख	वासुदेव खनाल	२०७७-१२-१८	
कार्यालय प्रमुख	गेहेन्द्र बहादुर डागी	२०७७-८-१	
कार्यालय प्रमुख	चुरा मणि पन्थी	२०७६-१०-६	
कार्यालय प्रमुख	वासुदेव खनाल	२०७७-१२-१८	२०७८-३-३१
लेखा प्रमुख	केशवराज गैरे	२०७८-१०-३	
लेखा प्रमुख	रामचन्द्र मरासिनी	२०७७-४-१	२०७८-१०-२
		बेरुजु रकम	११६,२०७,८०३

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		६,४१,५७,०००	
आम्दानी		खर्च	
संघीय सरकारबाट अनुदान	६७,५०,९०,०००	चालु खर्च	५०,६८,९०,०००
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	५,८१,२८,०००	पूँजीगत खर्च	४०,६४,६१,०००
राजश्व बाँडफाँट	२२,१३,७४,०००	वितीय/अन्य व्यवस्था	२९,८३,९२,०००
आन्तरिक आय	४,४८,१७,०००		
अन्य आय	३१,६३,६६,०००		
कुल आय	१,३१,५७,७५,०००	कुल खर्च	१,२१,१७,४३,०००
बाँकी मौज्दात		१६,८१,८९,०००	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१			**परिचय** स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले यस तानसेन नगरपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह-अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु नगरपालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस नगरपालिका अन्तर्गत ११ वडा, ५८ सभा सदस्य, १०९.८ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा ७५२४२ जनसंख्या रहेको छ ।	
२			**लेखापरीक्षणको उद्देश्य** स्थानीय तहकाे वित्तीय विवरण तथा कारोबारको नियमितता तथा औचित्यको आधारमा परीक्षण गरी वित्तीय प्रतिवेदन उपर उचित आश्वस्तता प्रदान गर्नु वित्तीय लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ । वित्तीय लेखापरीक्षणमा पेश भएको श्रेस्ता तथा आर्थिक कारोबारहरुको जोखिम विश्लेषण, लेखापरीक्षण नीति मानदण्ड, व्यवस्थापन प्रतिनिधित्वपत्र, लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, व्यवसायिक लेखापरीक्षणका असल अभ्यासको आधारमा तयार गरिएको स्वीकृत लेखापरीक्षण योजना कार्यक्रम र लेखापरीक्षणको विधि अनुसार लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ ।	
३			**वित्तिय व्यवस्था** **यस वर्ष पालिकाको सुत्र (SuTRA)को २७२ बाट देखिएको आय व्यय र बाँकीको विवरण यस प्रकार छ ।**	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

विवरण	टिप्पणी	यस वर्ष रु.				गतवर्ष रु.		
		बजेट	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत/सोझै भुक्तानी	जम्मा	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत/सोझै भुक्तानी	जम्मा
प्राप्ती (क+ख)		१,०६,८३,९९,०६८.७०	१,०९,००,७१,५७५.८३		१,०९,००,७१,५७५.८३	९२,११,९०,६७९.६४		९२,११,९०,६७९.६४
क. प्राप्ति (संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)		१,०२,८७,००,७०३	१,००,५३,९५,४७६.२५	०	१,००,५३,९५,४७६.२५	८६,२५,३०,८६९	०	८६,२५,३०,८६९
११००० कर	११	१७,७८,१४,०३५	१८,७०,०१,०९८.१६	०	१८,७०,०१,०९८.१६	१४,६४,७८,२९६.५५	०	१४,६४,७८,२९६.५५
१३००० अनुदान		७९,४३,०२,६६८	७८,५८,३०,४४७	०	७८,५८,३०,४४७	६४,७७,०७,६१६.८५	०	६४,७७,०७,६१६.८५
संघीय सरकार	१२	६९,७३,५६,४३०	६८,७४,७१,६४६	०	६८,७४,७१,६४६	५८,३९,१५,७६०	०	५८,३९,१५,७६०
प्रदेश सरकार	१२	५,८१,२८,०००	५,८१,२८,०००	०	५,८१,२८,०००	४,११,३०,०००	०	४,११,३०,०००
स्थानीय तह	१२	६८,१८,२३८	६८,१८,२३८	०	६८,१८,२३८	०	०	०
जनसहभागिता		३,२०,००,०००	३,३४,१२,५६३	०	३,३४,१२,५६३	२,१८,६१,८५६.८५	०	२,१८,६१,८५६.८५
१४००० अन्य राजस्व		५,६४,५४,०००	३,२५,०५,२८०.५४	०	३,२५,०५,२८०.५४	६,८३,४४,९५५.६०	०	६,८३,४४,९५५.६०
१५००० विविध प्राप्ति		१,३०,०००	५८,६५०.५५	०	५८,६५०.५५	०	०	०
ख. अन्य प्राप्ति		३,९६,९८,३६५.७०	८,४६,७६,०९९.५८		८,४६,७६,०९९.५८	५,९४,५९,८१०.६४		५,९४,५९,८१०.६४
वितरण गर्न बाकी राजस्व		०	३,२०,७६,२५१	०	३,२०,७६,२५१	०	०	०
कोषहरु		३,९६,९८,३६५.७०	४,००,९०,४४३.०८	०	४,००,९०,४४३.०८	४,४६,६९,८६८.६४	०	४,४६,६९,८६८.६४
धरौटी		०	१,२५,०९,४०५.५०	०	१,२५,०९,४०५.५०	१,४७,८९,९४२	०	१,४७,८९,९४२
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०	०	०	०	०
भुक्तानी (ग+घ)		१,१३,२५,५६,०३३.७०	९४,०९,६६,५६५.८९		९४,०९,६६,५६५.८९	८३,९१,५५,६९४.६३		८३,९१,५५,६९४.६३
ग. भुक्तानी (सञ्चित कोषबाट)		१,०९,२८,५७,६६८	९१,३४,५३,००६.७७		९१,३४,५३,००६.७७	८०,००,५१,४६९.५३		८०,००,५१,४६९.५३
२१००० पारिश्रमिक / सुविधा	१८	३२,८१,६२,०००	३०,६३,५२,२३७.२५	०	३०,६३,५२,२३७.२५	२९,५८,८२,९२३.३२	०	२९,५८,८२,९२३.३२
२२००० मालसामान तथा सेवाको उपयोग	१८	२५,२४,११,९७८	१९,४३,१९,७७८.५२	०	१९,४३,१९,७७८.५२	१७,५६,१०,८८९.२१	०	१७,५६,१०,८८९.२१
२५००० सहायता (Subsidy)	१८	५०,०००	५०,०००	०	५०,०००	२७,०००	०	२७,०००
२६००० अनुदान	१८	५,००,०००	३,९०,०००	०	३,९०,०००	१,२९,५००	०	१,२९,५००
२७००० सामाजिक सुरक्षा	१८	५२,४१,११५	४२,४०,११८	०	४२,४०,११८	४१,९२,८७८	०	४१,९२,८७८
२८००० अन्य खर्च	१८	२७,०२,३७१	१६,४०,०९३	०	१६,४०,०९३	२८,९८,६७०	०	२८,९८,६७०
३१००० गैर वित्तीय सम्पत्ती / पूँजीगत खर्च	१८	५०,३७,९०,२०४	४०,६४,६०,७८०	०	४०,६४,६०,७८०	३२,१३,०९,६०९	०	३२,१३,०९,६०९
घ. अन्य भुक्तानी		३,९६,९८,३६५.७०	२,७५,१३,५५९.१२		२,७५,१३,५५९.१२	८३,९१,५५,६९४.६३		८३,९१,५५,६९४.६३
कोषहरु		३,९६,९८,३६५.७०	१,५२,७८,७८७	०	१,५२,७८,७८७	२,४९,३३,४०७.१०	०	२,४९,३३,४०७.१०
धरौटी		०	१,२३,१३,३४३.१२	०	१,२३,१३,३४३.१२	१,४१,७०,८१८	०	१,४१,७०,८१८
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०	०	०	०	०
कट्टी रकम भुक्तानी/दाखिला गर्न बाकी			(७,७८,५७१)		(७,७८,५७१)			
ङ. यो वर्षको बचत (न्युन)		(६,४१,५६,९६५)	१४,९१,०५,००९.९४		१४,९१,०५,००९.९४	८,२८,३४,९८५.०१		८,२८,३४,९८५.०१
च. गतवर्षको जिम्मेवारी रकम (अ.ल्या)			८,७१,१४,५८३.७२		८,७१,१४,५८३.७२	५,१२,५२,४३८.१७		५,१२,५२,४३८.१७
वर्षान्तको बाकी रकम (ङ + च)		(६,४१,५६,९६५)	२३,६२,१९,५९३.६६		२३,६२,१९,५९३.६६	१३,४०,८७,४२३.१८		१३,४०,८७,४२३.१८
बैंक तथा नगद बाकी	२४		२८,१९,७९,८१६.६६		२८,१९,७९,८१६.६६	११,४८,२३,३४७.९४		११,४८,२३,३४७.९४

स्थानीय संञ्चित कोषः स्थानीय सञ्चित कोष सम्वन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छन्ः

स्थानीय तहको एकीकृत वित्तीय विवरणले सो पालिकाको सम्पूर्ण आय र व्ययको यथार्थ चित्रण गर्ने गरी कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट C-GAS मार्फत हुने निकासा लगायतका सम्पूर्ण आय व्यय समावेश नगरेको देहाय अनुसार सुत्र र एकीकृत विवरणमा फरक परेको छ ।

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>

(रू.हजारमा)

<table>
<tr><th>विवरण</th><th>म.ले.प.फा.नं. २७२</th><th>एकीकृत आय व्यय विवरण</th><th>फरक</th></tr>
<tr><td>गत वर्षको अल्या</td><td>८७११५</td><td>६४१५७</td><td>२२९५८</td></tr>
<tr><td>यस वर्षको आम्दानी</td><td>१०९००७२</td><td>१३१५७७५</td><td>(२२५७०३)</td></tr>
<tr><td>यस वर्षको खर्च रकम</td><td>९४०९६७</td><td>१२११७४३</td><td>(२७०७८६)</td></tr>
<tr><td>बाँकी मौज्दात</td><td>२३६२२०</td><td>१६८१८९</td><td>६८०३१</td></tr>
</table>

लेखा प्रणाली सुत्रबाट सृजना भएको म.ले.प.फा.नं. २७२ ले पालिकाको यथार्थ आय व्ययको प्रतिनिधित्व गरेको देखिएन । सबै आय व्ययलाई सुत्रको माध्यमबाट एकीकृत गर्नु पर्दछ ।

म.ले.प.फा.नं. २७२ अनुसार एकीकृत आय व्यय विवरणमा घटी रहेको रु ६८०३१००० को हिसाब मिलान हुनु पर्दछ।

</td><td></td></tr>
<tr><td>४</td><td></td><td></td><td>प्रमाण पेशन गर्नुपर्ने</td><td></td></tr>
<tr><td>४.१</td><td></td><td></td><td>विद्यालयको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनः कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७७।७८ को क्रियाकलाप नं २.७.१३.१० मा विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान अन्तर्गत विद्यालयहरुको आर्थिक लेखापरीक्षण गराउनको लागि आधारभुत तह सञ्चालित विद्यालयलाई रु १०००० र माध्यमिक तह सञ्चालित विद्यालयहरुलाई रु १५००० अनुदान दिने व्यवस्था छ ।पालिका अन्तर्गत सञ्चालित ४७ वटा सामुदायिक विद्यालयहरुलाई लेखापरीक्षण बापतको अनुदान रकम भुक्तानी दिए पनि पालिका अन्तर्गत सञ्चालित ५ वटा विद्यालयले मात्र आर्थिक लेखापरीक्षण गराएको पाइयो ।विद्यालयहरुको आय व्ययको आन्तरिक लेखापरीक्षण समयमै गराएर नगरकार्यपालिकाको कार्यालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्दछ।</td><td></td></tr>
<tr><td>४.२</td><td></td><td></td><td>१ कोभिड १९ स्वास्थ्य सुरक्षा व्यवस्थापन अनुदानः कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७७।७८ को क्रियाकलाप नं २.७.२५.६२ मा कोभिड १९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाई सहजिकारणका लागि पालिकामा संचालित सामुदायिक विद्यालयहरुलाई बालबिकास देखि कक्षा १२ सम्म प्रति विद्यार्थि रु २०० का दरले स्वास्थ्य सुरक्षा व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्यमा खर्च गर्ने अनुदान दिने व्यवस्था गरेको छ । आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उतरदायित्व नियमावली 2077 को नियम 39 को 5 मा</td><td>३,१३३,४००</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			सरकारी रकम खर्च गर्दा त्यस्तो खर्च पुष्टि गर्न बिल, भरपाई, प्रमाण र कागजात संलग्न हुनुपर्ने व्यवस्था छ।नगरपालिकाले भौ नं २०१।२०७८।२।२८ बाट रु ३१३३४०० स्वास्थ्य सुरक्षा व्यवस्थापन लागि अनुदान निकासा दिएकोमा श्रेस्ता परीक्षण गर्दा कुनै पनि विद्यालयले स्वास्थ्य सुरक्षा व्यवस्थापनमा गरेको खर्चको बिल भरपाई पेश नगरेकोले उक्त अनुदानको सम्बन्धित शिर्षकमा खर्चको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने अन्यथा असुल हुनुपर्ने रु	
५			**महोत्सव जात्रा अनुदान** **महोत्सव तथा अन्य खर्च** - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले संस्था, समूह, पर्व, जात्रा, यात्रा, विरामी, संस्कृति लगायतमा आर्थिक सहायता दिन सक्ने कानूनी व्यवस्था गरेको देखिदैन । तर पालिकाले यस वर्ष उत्सव महोत्सव, धार्मिक, सामाजिक, साँस्कृतिक प्रकृति अन्य सहायता कार्यमा रु.४० लाख ८२ हजार खर्च गरेको छ ।	
६			**संगठन तथा कर्मचारी व्यवस्थापन**	
६.१			प्रशासकीय संगठन र कर्मचारी व्यवस्थापन- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ । पालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित १२३ जना दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधिसम्म प्रमुख प्रशाकीय अधिकृत सहित ११० जना पदपूर्ति भएको देखिन्छ । रीक्त पदहरू पूर्ति गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।	
६.२			**तलबी प्रतिवेदन :** सेवा ऐन,२०४९ को दफा ७ (ख) (२) वमोजिम तलवी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलव भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्नेमा कार्यालयले कमर्चारीहरूको तलवी प्रतिवेदन पारित नगरी रु. २ करोड ४१ लाख ९१ हजार तलब खर्च लेखेको पाईयो । तलबी प्रतिवेदन पारित नहुँदा ग्रेड रकम समेत एकिन हुन सकेन ।	
६.३			स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ८६ (१) बमोजिम स्थानीय सेवाको गठन, संचालन, व्यवस्थापन, सेवाका शर्त तथा सुविधा सम्बन्धि आधारभूत सिद्धान्त र मापदण्ड संघीय कानुन बमोजिम हुने, दफा ८६ (२) बमोजिम अन्य व्यवस्था स्थानीय	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			तहले बनाएको कानुन बमोजिम हुने व्यवस्था छ । त्यस्तै अर्थ मन्त्रालयको कार्य संचालन निर्देशिकाको परिच्छेद ७ को ७.४.१ बमोजिम अतिरिक्त समय र बिदाको दिन काम गर्दा अर्थ मन्त्रालयबाट नमर्स स्वीकृत गराई खाजा र खाना भुक्तानी दिनुपर्ने र ७.४.१ को (५) बमोजिम प्रोत्साहन भत्ता खुवाउन समेत अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृति लिनुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यो बर्ष प्रोत्साहन भत्ता खर्च गरेको कारण आर्थिक व्ययभार बढ्न गएको रु.	
७			**बजेट तथा कार्यक्रम**	
७.१			**सम्पत्ति हस्तान्तरण:** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९७, ९८ र १०४ अनुसार विषयगत कार्यालयको चल अचल सम्पत्ति, दायित्व तथा अभिलेख उक्त कार्यालयहरू समाहित भएका पालिकामा स्वतः हस्तान्तरण हुने व्यवस्था छ । यसरी हस्तान्तरण हुने सम्पूर्ण सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत खाता २०७५ असार मसान्त भित्र स्थानीय तहले तयार गरी प्रतिबेदन तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस पालिकाले सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत तयार नगरेको, कम्प्युटर, ल्यापटप, प्रिन्टर, मोबाईल फोन सेट र अन्य फर्निचर जस्ता मूल्यवान समानहरू जिम्मेवारी सारेको पाइएन । यसरी जिन्सी मालसामानको आम्दानी नजनाउँदा जिन्सी मालसामानहरू हराउने र हिनामिना हुन सक्ने हुँदा खरिद गरिएका मालसामानहरूको प्रकृति अनुसार सम्बन्धित जिन्सी खातामा आम्दानी जनाई जिन्सी खाता अद्याबधिक गर्नुपर्दछ ।	
७.२			**सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गा संरक्षण, उपयोग तथा हक हस्तान्तरण-** स्थानीय सरकार सञ्चाल ऐन, २०७४ को दफा ९७ मा गाउँपालिका तथा गाँउपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सरकारी सामुदायिक तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको रेखदेख, मर्मत सम्भार र संरक्षण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार एवं संरक्षण गरेको/अभिलेख राखेको पाइएन । पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सम्पत्तिको रेखदेख मर्मत सम्भार एवं संरक्षण गरी अभिलेख राख्नु पर्दछ ।	
७.३			**प्रतिवेदनः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले पालिकाको कोषबाट खर्च भएको रकमको चौमासिक प्रगति त्यस्तो अवधि समाप्त भएको पन्ध्र दिनभित्र कार्यपालिकाको बैठकमा पेश गर्नुपर्ने, आफ्नो आय र व्ययको विवरण प्रत्येक महिनाको सात गतेभित्र सार्वजनिक गर्नुपर्ने, स्थानीय सञ्चित कोषमा भएको आय-व्ययको चौमासिक	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			शीर्षकगत विवरण तयार गरी संघीय अर्थ मन्त्रालय, प्रदेश अर्थ मन्त्रालय, मन्त्रालय तथा राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगमा पठाउनुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा उक्त व्यवस्था बमोजिम प्रतिवेदन गरेको देखिएन । ऐनको व्यवस्थाको पालना हुनुपर्दछ ।	
८			**कल्याणकोष** कल्याणकोष- स्थानीय सरकारसञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले यस वर्ष वित्तीय समानीकरणबाट कर्मचारी कल्याण कोषमा रु. १० लाख ट्रान्सफर गरेको छ। तर उक्त कोषको संचालनसम्बन्धी पालिकाबाट कुनै ऐन कानूनको व्यवस्था भएको देखिएन। यसरी कानूनको व्यवस्था नगरी पालिका अनुदानबाट सोझै कर्मचारी कल्याण कोषमा रकम ट्रान्सफर गर्न मिल्ने नदेखिएकाले उक्त रकम फिर्ता लिई स्थानीय तहको सञ्चितकोषमा दाखिला हुनुपर्ने रु.	१,०००,०००
९			**विविध खर्च** खाना तथा विविध खर्च - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर पालिकाले यस वर्ष खाना तथा विविधतर्फ मात्र रु.4377188/- खर्च गरेको छ । आर्थिक सहायता - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा स्थानीय तहको रकमबाट आर्थिक सहायता, चन्दा, पुरस्कार एवं संस्थागत अनुदान वितरण गर्न पाउने व्यवस्था रहेको देखिंदैन । तर पालिकाले यस वर्ष रु.8,22,227/- आर्थिक सहायता वितरण गरेका छन् । आर्थिक सहायता खर्च लेख्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।	
१०			**बैक हिसाब मिलान**	४२६,६२०

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>बैक हिसाब मिलान नगरेको - स्थानीय तह सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७६(२) बमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो कारोबारको लेखा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको सिफारिशमा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको ढाँचामा राख्नुपर्ने उल्लेख छ । सो बमोजिम मासिक रुपमा स्रेस्ता र बैक खाताको हिसाब मिलान विबरण तयार गर्नुपर्नेमा स्थानीय तहले पेश गरेको विवरण अनुसार पूँजीगत खातामा रु.11903 र चालु खातामा रु.414717 श्रेस्ता भन्दा बैङ्क घटी देखिएकोले सो को बैंक हिसाब मिलान हुनुपर्ने रु.
<table>
<tr><th>सि.नं.</th><th>खाताको नाम</th><th>श्रेस्ता अनुसार बाँकी</th><th>बैंक स्टेटमेण्ट अनुसार बाँकी</th><th>फरक</th><th>कैफियत</th></tr>
<tr><td>1</td><td>संचित कोष</td><td>४७५४६४९०</td><td>४७५४६४९०</td><td>०</td><td>-</td></tr>
<tr><td>2</td><td>विवध कोष खाता</td><td>३९९८६१०</td><td>३९९८६१०</td><td>०</td><td>-</td></tr>
<tr><td>3</td><td>आकस्मिक कोष खाता</td><td>०</td><td>०</td><td>०</td><td>-</td></tr>
<tr><td>4</td><td>पूँजीगत खाता</td><td>४९९७२०२५</td><td>४९९६०१२२</td><td>११९०३</td><td>बैङ्क घटी</td></tr>
<tr><td>5</td><td>धरौटी खाता</td><td>२३१५३६८२</td><td>२३१५३६८२</td><td>०</td><td>-</td></tr>
<tr><td>6</td><td>चालु खाता</td><td>४५०३८५७४</td><td>४४६२३८५७</td><td>४१४७१७</td><td>बैङ्क घटी</td></tr>
<tr><td>7</td><td>विपद व्यवस्थापन कोभिड</td><td>२९०४६३५</td><td>२९०४६३५</td><td>०</td><td>-</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>१७२६१४०१६</td><td>१७२१८७३९६</td><td>४२६६२०</td><td></td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>११</td><td></td><td></td><td>कानून निर्माण सञ्चालन</td><td></td></tr>
<tr><td>११.१</td><td></td><td></td><td>न्यायिक समिति - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । तर लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गतबर्ष फर्छ्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाँकी 10 वटा रहेको र यो बर्ष जम्मा 19 वटा विवाद गरि जम्मा 29 वटा विवाद दर्ता भएकोमा यो वर्ष 14 वटा मात्र फर्छ्यौट भई 15 वटा बाँकी रहेको पाइयो।बाँकी रहेको उजुरीको समयमै कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनुपर्छ।	
११.२			कानून र सञ्चालन स्थिति- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरूले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । जसअनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट ३९ नमूना कानूनहरू बनाई उपलब्ध गराएकोमा यस पालिकाले हालसम्म १८ वटा ऐन, ५ वटा नियमावली, ४० वटा कार्यविधि, ६ वटा निर्देशिका र २ वटा नर्म्स समेत लगायत ७१ वटा कानून निर्माण गरी कार्यान्यनमा ल्याएको छ ।	
१२			**खरिद व्यवस्थापन**	
१२.१			औषधी खरिद - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८५ को उपनियम १(क) मा बिस लाख रुपैयाँसम्मको औषधिजन्य मालसामान उत्पादकले राष्ट्रिय स्तरको समाचार पत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेको बिक्री मूल्यमा सोझै खरिद गर्न सकिने व्यवस्था छ ।आ.व. 2077/78 मा पालिकाले रु 2731377 को औषधी खरिद गरेकोमा उक्त प्रक्रिया वेगर रु.1469024 का औषधि सोझै खरिद गरेको छ । यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा देहाय अनुसार छन् • खरिद गरेका उक्त औषधि कुन औषधि कम्पनीबाट उत्पादन भएको हो र सोको मूल्य राष्ट्रिय पत्रपत्रिकामा प्रकाशन समेत भएको नदेखिएको, • आपूर्ति हुने औषधि डव्लु.एच.ओ. सटिफइड हुनुपर्ने औषधिको उत्पादन मिति, ब्याच नं र म्याद समाप्त मिति उल्लेख गरी सम्बन्धित विषय विज्ञबाट मुचुल्का उठाई राख्ने नगरेको तथा उक्त • औषधि बिक्रीको लागि होइन खुलाएको प्रमाण समावेश नभएको,	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			• आपूर्ति भएका औषधी एंवम सर्जिकल समान स्टोर दाखिला हुनुअघि स्पेशीफिकेशन अनुसार भए/नभएको नखुलाएको कारण औषधिको गुणस्तर र म्याद सम्बन्धमा यकिन गर्न सकिएन । • औषधिको जिन्सी कितावमा आम्दानी बाँध्दा खरिद गरेको र जिल्लाबाट हस्तान्तरण भई आएको खुल्ने गरी व्यवस्थित रुपमा आम्दानी बाँध्ने नगरेको, • औषधिको खर्च घटाउदा मागफारामको आधारमा घटाउनु पर्ने एकमुष्ट घटाउने गरेको । तसर्थ औषधिको खरिद, आपूर्ती, दाखिला तथा खर्चको विवरण अद्यावधिक हुने गरी अभिलेख राख्ने, तोकीएको गुणस्त अनुसारकै औषधि प्राप्त भएको नभएको एकीन गरी हस्तान्तरण तथा खरिद गरिएको औषधिको विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राख्ने तथा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बांकी रहेको औषधिहरु जिम्मेवारी जिन्सी अभिलेख व्यवस्थित गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	
१२.२			मालसामानको गुणस्तर परीक्षणः सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११५ मा सार्वजनिक निकायले आपूर्ति गरिएका मालसामान सम्झौतामा उल्लिखित प्राविधिक स्पेसिफिकेशन र गुणस्तर बमोजिमका भए नभएको निरीक्षण वा परीक्षण गर्नु गराउनु पर्ने, निरीक्षण वा परीक्षण गर्ने निकाय, अधिकारी वा समितिले निरीक्षण वा परीक्षण गरी सकेपछि स्वीकृत र अस्वीकृत मालसामानको विवरण उल्लेख गरी निरीक्षण प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने, त्यस्तो प्रतिवेदनमा जाँच भएको मालसामानको नाम, प्रतिशत, स्पेसिफिकेशन, निरीक्षण वा परीक्षणको परिणाम उल्लेख गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस सम्वन्धमा देखिएका उल्लेखनीय व्यहोरा निम्नानुसार छन्ः - कार्यालयमा मालसामान प्राप्त भएपछि खरिद सम्झौतामा उल्लेख भए अनुसार स्पेसिफिकेशन तथा गुणस्तर सम्वन्धी मापदण्ड पुरा गरे नगरेको खुल्ने गरी परीक्षण सूची सहित नियमको व्यवस्था बमोजिम प्राविधिक स्पेशिफिकेशन तथा गुणस्तर सम्वन्धी सर्त पुरा गरे नगरेको प्रतिवेदन पेश गर्ने गरको पाइएन । तसर्थ मालसामानको प्रकृतिअनुसार तुलनात्मक तालिका वा परीक्षण सूची (check list) सहितको प्रतिवेदन प्राप्त गरी मालसामान दाखिला तथा भुक्तानी गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने देखिन्छ । - देहायका मालसामान खरिद गरी सम्वन्धित आपूर्तिकर्तालाई भुक्तानी गरेकोमा निरीक्षण÷परीक्षण गर्न गठन गरिएको बोर्डले तयार गर्नेगरेको खोलुवा फाराम समेत नलिई भुक्तानी गरेको उदाहरण देहाय अनुसार रहेको छः	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>गो.भौ. र मिति</td><td>मालसामानको नाम</td><td>बिक्रेता</td><td>भुक्तानी रकम</td></tr>
<tr><td>१५०-२०७८|३|१४</td><td>फर्निचर</td><td>उत्सव फर्निचर एण्ड फर्निसिङ</td><td>१९५२५०</td></tr>
<tr><td>१७१-२०७८|३|२०</td><td>प्रयोगशाला सामग्री</td><td>साम्भवी इन्टरप्राइजेज</td><td>४९९७४४</td></tr>
<tr><td>२०५-२०७८|२|१६</td><td>फर्निचर</td><td>शुभ फर्निसिङ</td><td>४२५८४७</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>१२.३</td><td></td><td></td><td>सार्वजनिक परीक्षण - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी, दिगो र भरपर्दो वनाउन कार्यक्रमको सामाजिक परीक्षण अन्तर्गत सार्वजनिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने व्यवस्था बमोजिमको कार्य भएको पाइएन । सार्वजनिक परीक्षणको अभावमा आर्थिक कारोबारमा जवफदेहिता र पारर्दशिताको प्रबद्र्धन गर्ने कार्यमा बाधा पर्ने देखिन्छ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>१३</td><td></td><td></td><td>आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली</td><td></td></tr>
<tr><td>१३.१</td><td></td><td></td><td>आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीः स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागु गर्नुपर्नेमा लागु गरेको पाइएन। यस सम्बन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरू तपशिल वमोजिम रहेका छन ।

मन्त्रालयको मिति २०७३|१२|२५ को आर्थिक कारोबार तथा खाता सञ्चालन सम्बन्धमा थप स्पष्ट पारिएको परिपत्रको दफा १७ बमोजिम यस पालिका तथा पालिकामा समाहित भएका साविकका गाउँ विकास समिति तथा नगरपालिकाको नाममा रहेको पेश्की तथा बेरुजु अभिलेख समायोजन भएको पालिकामा कायम गरी नियमानुसार पेश्की फर्छ्यौट तथा बेरुजु सम्परीक्षण कार्य गर्नुपर्नेमा यस पालिकामा समाहित भएका साबिकका विषयगत कार्यालयको बेरुजू लगत तथा सम्परीक्षणको अभिलेख पालिकाले यकीन गरी अध्यावधिक नगरेकोले पालिकाले उक्त व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			• स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभूत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्नेमा गरेको पाइएन । • पालिकाले एक आर्थिक वर्ष भित्र भएको आर्थिक कारोवारको अनुसूची १४ वमोजिमको ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको पाइएन • स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७५ बमोजिम एक आर्थिक वर्षमा खर्च हुन नसकी बाँकी रहेको रकम आर्थिक वर्षको अन्तमा स्थानीय तहको संचित कोषमा ट्रान्सफर गर्नुपर्नेमा आर्थिक वर्ष समाप्त भए पश्चात् चालु खर्च खातामा रू. ४४६२३८५७ पूँजीगत खर्च खाताबाट रू. ४९९६०१२१ र विभाज्य कोषमा रु३२०७६२५१ समेत गरी जम्मा रू. १२६६६०२२९ मौज्दात रहेकोमा रु ९४५८३९७८।९० संचित कोषमा ट्रान्सफर गरेको मिति २०७८।४।१५ मा मूल संचित कोषमा ट्रान्सफर गरेको छ । • पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाइएन । साथै पालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्यवयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति प्रतिवेदन तयार गरेको पाइएन। • कार्यालयको श्रेष्ता र बैंकबीचको हिसाव फरक परे वा नपरेको सम्बन्धमा बैंक हिसाव मिलान विवरण तयार नगरेको कारण हिसाव मिलान भए नभएको सम्बन्धमा यकीन गर्न सकिएन । • अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा पालिकाले सो बमोजिमको मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाइएन । • स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६५, ६६ र ६७ मा क्रमशः स्थानीय राजस्व परामर्श समिति, स्रोत अनुमान र बजेट सीमा निर्धारण समिति र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले उक्त समितिहरू गठन गरेको पाइएन । • विषयगत क्षेत्रमा संचालन हुने कार्यक्रममा बैठक भत्ता, भ्रमण भत्ता, तालिम, गोष्ठीतर्फ बढी केन्द्रीत भई वितरणमुखी रहेको पाइयो ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			• पालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको पाइयो । • वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी सामान अभिलेख पालिकाको मूल जिन्सी खातामा अध्यावधिक गरेको पाइएन । • साना तथा ठूला सबै निर्माण कार्यको नापी किताब कम्प्यूटरबाट तयार गरिएको लुजशिटमा भरी भुक्तानीको लेखासाथ राख्ने गरेको छ । कतिपय निर्माण कार्यलाई थप निरन्तरता दिन वा अन्य कारणले पछि पनि पुनरावलोकन गर्न पर्ने भएकोले आवश्यक परेको समयमा उपलब्ध हुन सक्ने गरी संस्थागत स्मृतिको लागि डिजिटलाईज गरी वा अन्य तवरले सुरक्षित राख्न आवश्यक देखिन्छ । • कतिपय सडक तथा कुलो÷नहर निर्माण तथा मर्मतमा सो स्थानको चेनेज नं.उल्लेख गर्ने नगरेबाट एकै कार्यको लागि दोहोरो भुक्तानी हुन सक्ने र निर्माणस्थलको अनुगमन निरीक्षणमा द्विविधा हुने भएकोले जुनसुकै समयमा पनि निर्माणस्थलको पहिचान हुने गरी चेनेज लगायतका संकेतहरूलाई अनिवार्य गर्नुपर्दछ । • जुनसुकै निर्माणकार्य, मालसामान, परामर्श सेवा वा अन्य सेवा खरिदको लागि लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा कार्यालयले निर्माण तथा सेवा सम्बन्धी कार्यको लागत अनुमान तयार गरेको भए तापनि लागत अनुमान वेगर फर्निचर, कार्यालय सामान, कम्प्यूटर आदि खरिद गरेको देखिन्छ । • जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा गरेको पाइएन । • मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम ६ (क) अनुसार ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानकारी सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई नदिई आर्थिक वर्षको अन्तमा मात्र दिइएको तथा इ टिडिएस नगरेको । • कार्यालयले उद्देश्य प्राप्तिमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरू पहिचान गरी निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख नराखेको ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			• कुनै रकम भुक्तानी दिँदा रित पुगे वा नपुगेको जाँच गरी रसिद बील भर्पाइहरूमा सिलसिलेवार नम्वर राखी कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नुपर्नेमा सो अनुसार गरेको पाइएन । • सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ र ८ खरिद अनुसार गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको पाइएन। • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १३ वमोजिम आर्थिक वर्ष शुरु हुनुभन्दा पन्ध्र दिन अगावै पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको निर्माण सामग्री मूल्य, ज्याला, भाडा तथा अन्य महशुलको स्थानीय न्यूनतम दररेट तोक्नु पर्नेमा तोकेको पाइएन। • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७४(२) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली वनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा वनाएको पाइएन । • सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरू उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाइएन । • संस्था दर्ता ऐन, २०३४ को दफा ३ अनुसार पालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न योजना निर्माण गर्न गठन गरेका उपभोक्ता समिति उक्त ऐनको व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुने गरी दर्ता गरेको पाइएन । • सञ्चालित योजनाको सूचना पाटीमा आय-व्यय, अपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्यसम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गर्नु गराउनु पर्नेमा अधिकांशतः पालना भएको पाइएन। • वातावरण संरक्षणको एकीकृत दीर्घकालिन योजना तयार नगरेको । • पालिकाको विकास निर्माण व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक प्राविधिक तथा प्रशासनिक कर्मचारीको १२३ जनाको दरबन्दी रहेकोमा ११० जना मात्र पदपूर्ति भएको पाइयो ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			• सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम १४ अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरूको कार्यान्वयन स्थिति अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तय गरेको पाइएन । • निजामती सेवा ऐन, २०४९ वमोजिम कार्य विवरण वनाई लागु गरेको पाइएन । • निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ७ ख २ वमोजिम तलवी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलव भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्नेमा कार्यालयले कमर्चारीहरूको तलवी प्रतिवेदन पारित नगरी रू. २८ करोड ८ लाख ६८ हजार तलब खर्च लेखेको पाइयो । तलबी प्रतिवेदन पारित नहुँदा ग्रेडसमेत यकीन हुन सकेन । तसर्थ पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकिए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाइ सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।	
१३.२			म.ले.प. फारमहरुको प्रयोगः साविकमा रहेका म.ले.प. फारमहरुको सट्टा नयाँ म.ले.प. नम्बरहरु २०७६ अनुसार म.ले.प.फा. नं. ९०१ देखि ९१० आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीसँग सम्बन्धित फारमहरु जस्तै आई.टि. तथा सफ्टवेयरसँग सम्बन्धित अभिलेख, परिवारको दैनिक भ्रमण भत्ता सम्बन्धी अभिलेख, सवारी साधन तथा मेशिन प्रयोगको लगबुक, रसिद नियन्त्रण खाता, भ्रमण प्रतिवेदन, कर्मचारी दस्तखत नमुना अभिलेख आदि म.ले.प. फारमहरु आंशिक रुपमा प्रयोग गरेको देखियो । कार्यालयको कार्यसम्पादनमा मितव्यिता तथा प्रभावकारीता ल्याउन कामको प्रकृतिअनुसार फारमहरूको व्यवस्थित र पूर्ण प्रयोग गर्नुपर्ने देखिन्छ ।	
१३.३			भ्रमण खर्च : लुम्बिनी प्रदेश अन्तर्गतका स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यले पाउने सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ बमोजिम कार्यालयको काममा कर्मचारी तथा पदाधिकारीलाई भ्रमण खर्च भुक्तानी गर्दा देखिएका व्यहोराहरु देहाय बमोजिम छन् . • अधिकांश भ्रमणको उद्देश्य र स्पष्ट प्रयोजन कार्यालयकै कामका लागि भएको हो भनी सुनिश्चित हुने विश्वसनीय आधार नदेखिएको ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			• नियमानुसार भ्रमण अभिलेख खाता नरहेकाले पदाधिकारी तथा कर्मचारीको भ्रमण सम्बन्धी एकिकृत विवरण प्राप्त हुन नसकेको । • भ्रमण पश्चात् तोकिए बमोजिम भ्रमण प्रतिवेदन पेश नगरी अधिकांश भ्रमणको भ्रमण खर्च भुक्तानी गर्ने गरेको । • कतिपय भ्रमणहरु पालिका वा कार्यालयसँग असम्बन्धित खर्च भुक्तानी गर्ने गरेको । • स्पष्ट प्रयोजन बेगर वडा अध्यक्ष सहितका पदाधिकारीको ७ दिनको भ्रमण आदेश स्वीकृत गरी भुक्तानी गर्ने गरेको । अतः स्पष्ट प्रयोजन र उद्देश्य बेगर अधिकांश ७ दिनको समयावधी राखी भ्रमण खर्च भुक्तानी गरेको अवस्थाबाट भ्रमण खर्च भुक्तानीमा दुरुपयोगको सम्भावना देखियो । त्यसैले तोकिएको कानुनी व्यवस्थाको पालना गर्दै भ्रमण खर्चमा हुन सक्ने अनियमितता र दुरुपयोग नियन्त्रण गर्न भ्रमण आदेश स्वीकृत गर्ने पदाधिकारीले ध्यान दिनुपर्दछ ।	
१३.४			**बेरुजु लगतः** बेरुजु लगतका लागि मलेप फारामको व्यवस्था गरिएको छ । म. ले. प. फाराम ८०१ देखि ८०५ सम्मका देहायका म. ले. प. फाराम मध्ये कार्यालयसङ्ग सम्बन्धित म. ले. प. फाराम ८०१ - बेरुजु लगत, म. ले. प. फाराम ८०२ - बेरुजुको कार्यालयगत प्रतिवेदन, म. ले. प. फाराम ८०३ - बेरुजुको केन्द्रिय कार्यालयगत लगत, म. ले. प. फाराम ८०४ - बेरुजुको कार्यालयगत केन्द्रिय प्रतिवेदन, म. ले. प. फाराम ८०५ - सम्परीक्षण गोश्वारा अभिलेख फाराम राखेकाे पाइएन । यसमा सुधार हुनु पर्दछ ।	
१४			**बजेट तथा कार्यक्रम**	
१४.१			स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने र सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था बमोजिम नगरेको छ । । यस स्थानीय तहमा उपप्रमुख श्री चक्रपाणी अर्यालले मिति २०७८।३।९ गते रू. १ अर्व १८ करोड ३५ लाख ६५ हजारको बजेट सभा समक्ष पेश	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			गरेकोमा २०७८।३।२३ गते पारित भएको छ । यसैगरी स्थानीय तहका प्रमुखले २०७८।४।१ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ ।	
१४.२			अबण्डा बजेट - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्थानीय आर्थिक अवस्था समेतको आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरणका आधार तयार गरी स्रोत अनुमान तथा सीमा निर्धारणका आधारमा अबण्डा नराखी दफा ७१ बमोजिम बजेट पेश र पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहले यो बर्ष पूर्वाधार नगर प्रमुख रू. ५० लाख र पूर्वाधार नगर उपप्रमुख ५० लाख नगर प्रमुख र उपप्रमुख मार्फत संचालन हुने योजनामा बजेट राखी रू एक करोड खर्च गरेको छ । बजेट अबण्डमा राखी कार्यपालिकाको निर्णयबाट खर्च गर्ने प्रक्रियामा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।	
१४.३			बजेट सीमा निर्धारण समिति : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६(१) बमोजिम पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय, राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सोको सन्तुलित वितरणको खाका र बजेट सीमा निर्धारण गर्न ७ सदस्यीय स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति गठनको व्यवस्था छ । उक्त समितिले आयको प्रक्षेपण, साधनको सन्तुलित वितरणको खाका, बजेटको कूल सीमा, बजेटको क्षेत्रगत सीमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषयक्षेत्रगत बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन तय गर्नुपर्ने जस्ता कार्यहरू फागुन महिनाभित्र सम्पन्न गरी सक्नुपर्ने र बजेट प्रक्षेपण गर्दा बजेट वर्षपछिको थप दुई वर्षको समेत प्रक्षेपण तयार गर्नुका साथै तयार भएको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट सीमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले चैत १५ गतेभित्र पालिकाका विषयगत शाखा तथा वडा समितिलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले समितिको गठन गरेको छैन । ऐनमा व्यवस्था भएअनुसार बजेट सीमालगायत क्षेत्रगत विषय समेटी बजेट प्रक्षेपण सम्बन्धी नियम तथा कार्यविधि तर्जुमा एवं सोको पालनामा सम्बन्धित पदाधिकारीको ध्यान जानुपर्दछ ।	
१४.४			बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६७(१) मा ४ सदस्यीय बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गरी आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, बजेट तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम, योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिई आपसी तादाम्यता तथा परिपूरकता कायम गर्नुपर्ने ब्यवस्था अनुसार	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			समिति गठन गरेको भएता पनि आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, कार्यक्रमबीच परिपूरकता कायम गरेको समेत नदेखिएकाले बजेट तर्जुमा गर्दा ऐनमा भएको ब्यवस्थाको परिपालनामा ध्यान दिनुपर्दछ ।	
१४.५			नीति तथा मार्गदर्शनः नगरपालिकाको आ.व. २०७७।०७८ को नीति तथा मार्गदर्शन २०७७ असार ५ गते नगरसभामा प्रस्तुत गरिएकोमा उक्त नीति तथा मार्गदर्शनमा प्रस्तुत भएका विषयवस्तुहरू मध्ये कतिपय व्यहोराहरू यस आर्थिक वर्षमा कार्यान्वयन गरेको पाइएन । नगरसभामा प्रस्तुत नीति तथा मार्ग दर्शनमा उल्लेखित व्यहोराहरूको कार्यान्वयनको लागि नगरपालिकाले आवश्यक पहल गर्नु पर्ने देखिन्छ । नीति तथा मार्गदर्शनमा उल्लेख भएका व्यहोराहरू कार्यान्वयन नभएका उदाहरण देहाय अनुसार छन्ः • हरियाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम नियमित सञ्चलन गर्ने • नगर प्रहरीको व्यवस्था गरी परिचालन गर्ने • वाणगंगा, कोइली र धिरी नदी नियन्त्रण गरी जोखिममा रहेका वस्ती संरक्षणको लागि पहल गर्ने • अस्थायी प्रकृतिका हाट बजार र चोक चोकमा ठेलामा सामान राखी गरिने फुटपात व्यवसाय व्यवस्थापनमा निजी क्षेत्र समेतको सहकार्यमा व्यवस्थापन गर्न सक्ने गरी वडातहबाटै शुल्क संकलन गर्ने • ल्याण्डफिल्ड साइट निर्माण गर्ने कार्यको थालनी गर्ने • सडक दुर्घटनाहरूलाई न्यूनीकरण गर्न आकासेपुल निर्माणको लागि आवश्यक पहल गर्ने	
१४.६			**क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति**ः स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको २०७७।७८ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ ।	

क्र.स	**क्षेत्र**	**बजेट**	**खर्च**	**खर्च प्रतिशत**
१	आर्थिक विकास	१३८२९३१२१	९३९४२८६३	१०.२५
२	सामाजिक क्षेत्र	४५७९८०४३४	४१७२७१४२४	४५.५६

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>३</td><td>पूर्वाधार विकास क्षेत्र</td><td>३३३०३६१५०</td><td>२७७३७९३१५</td><td>३०.२९</td></tr>
<tr><td>४</td><td>वातावरण तथा विपदव्यवस्थापन</td><td>६३२८०००</td><td>५४६५८७६</td><td>०.६</td></tr>
<tr><td>५</td><td>संस्थागत विकास र सेवाप्रवाह</td><td>६९३००००</td><td>२९२२९१९</td><td>०.३</td></tr>
<tr><td>६</td><td>सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र</td><td>१४२९९१६२</td><td>८९४९३४३</td><td>१</td></tr>
<tr><td>७</td><td>कार्यसञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च</td><td>१३५९९०८०१</td><td>१०७५२१२६६</td><td>१२</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>१११७४१३८८४</td><td>९१५६४९७१५</td><td>१००</td></tr>
</table>
उपरोक्त विवरण अनुसार सभाले विनियोजन गरेको बजेट मध्ये सामाजिक क्षेत्रमा सबैभन्दा बढी 45.56 प्रतिशत सामाजिक क्षेत्रमा र संस्थागत विकास र सेवाप्रवाहमा सबभन्दा कम 0.3 प्रतिशत मात्र खर्च भएको देखियो।</td><td></td></tr>
<tr><td>१४.७</td><td></td><td></td><td>त्रैमासिक पूँजीगत खर्चः आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम १६(१०) बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा नियम ३५ बमोजिम त्रैमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने र त्रैमासिक कार्यलक्ष्य तथा कार्यक्रम बमोजिम कार्यसम्पादन सम्पन्न गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार पूँजीगत वार्षिक रु. ४० करोड ८२ लाख ९६ हजार निकासा भएकोमा प्रथम त्रैमासिकमा १ करोड ६८ लाख ७ हजार अर्थात ४.१२ प्रतिशत, दोश्रो त्रैमासिकमा रु. २ करोड ५ लाख ६५ हजार, अर्थात ५.०४ प्रतिशत, तेश्रो त्रैमासिकमा रु. ६ करोड २९ लाख ३५ हजार अर्थात १५.४१ प्रतिशत र चौथो त्रैमासिकमा रु. ३० करोड ७९ लाख ८९ हजार अर्थात ७५.४३ प्रतिशत खर्च गरेको देखिएको छ । यसरी नै असार महिनामा मात्र रु. २४ करोड ६ लाख ९७ हजार अर्थात ५८.९५ प्रतिशत खर्च देखिनुले असारमा आएर खर्चको चाप बढेको देखिएकाले सन्तुलित खर्च ब्यवस्थापन भएको देखिएन । स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार त्रैमासिक रुपमा सन्तुलित खर्च हुने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनु पर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>१४.८</td><td></td><td></td><td>स्थानीय तथ्याङ्क, अभिलेख तथा स्रोत नक्साङ्कन : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ बमोजिम स्थानीयतहले आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्याङ्क संकलन, अभिलेख र सोको ब्यवस्थापन गर्नुपर्ने तथा आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक श्रोत अन्तर्गत खानी, जंगल तथा अन्य श्रोत, पूर्वाधार अन्तर्गत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा श्रोत नक्साङ्कनसहितको पालिकाको प्रोफाइल तयार गर्नुपर्ने ब्यवस्था छ । पालिकाले स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धी</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको तथा स्रोत नक्साङ्कन गरेको देखिएन । स्थानीय तहका हरेक प्राथमिकीकरणका क्रियाकलाप सञ्चालनमा तथ्याङ्कले महत्वपूर्ण भुमिका खेल्ने हुँदा सोको संकलन र अभिलेख राख्ने कार्यमा पहल हुनु आवश्यक छ । तथ्याङ्कवेगर प्राथमिकतामा राखिएका योजना, बजेट, प्रक्रिया र कार्यान्वयनले उचित सार्थकता नपाउने हुँदा यस तर्फ पालिकाले अभिलेख ब्यवस्थापनमा ध्यान दिनुपर्दछ ।	
१५			**विपद् व्यवस्थापन कोष**	
१५.१			**जोखिम आंकलन र पूर्व तयारी-** कार्यालयले कोभिड महामारी नियन्त्रणका लागि, आकलन गरी पूर्व तयारी र महामारी पछि नियन्त्रण तथा रोकथामका लागि कार्ययोजना बनाएको हुनुपर्दछ । कार्यालयले स्वास्थ्य शाखा प्रमुखको संयोज्वकत्वमा क्वारेन्टीन संचालक समिति, नगरप्रमुखको संयोजकत्वमा नगरस्तरीय क्वारेन्टीन समिति तथा नगरस्तरीय सी सी एम सी सी उल्लेख गरेको भएतापनि कोभिड महामारीबाट हुने जोखिम आंकलनका लागि तथा महामारी पछि नियन्त्रण र रोकथामका लागि कार्ययोजना बनाएको देखिएन ।	
१५.२			विपद् व्यवस्थापन कोष - विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा २३(१४) मा विपद् व्यवस्थापनको लागि प्रत्येक स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन कोष रहने र कोषमा रहने रकम तथा कोषको सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था सम्बन्धित स्थानीय तहले बनाएको नियममा तोकिएबमोजिम हुने व्यवस्था छ । पालिकासँग गत वर्षको मौज्दात रु.1794858/- यस वर्षको आम्दानी रु.5227000/- गरी कुल रु.7021585/- रहेकोमा यस वर्ष रु.4117224/- खर्च भई रु.2904634/- बाँकी रहेको देखिन्छ ।	
१६			**शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्ति**	
१६.१			समानीकरण अनुदानबाट शिक्षकको तलब भत्ता - अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ९ ले स्थानीय तहलाई स्वीकृत दरबन्दी भित्रका शिक्षकको तलब भत्ता बापत सशर्त अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ । साविकको जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट अनुमति प्राप्त गरी सञ्चालनमा रहेका र कुनै पनि दरबन्दी तथा राहत अनुदान कोटा प्राप्त नगरेका विद्यालयलाई शिक्षक व्यवस्थापन गर्ने गरी शैक्षिक सत्र २०७७ का लागि सहयोग अनुदान दिन सकिने व्यवस्था छ । तर	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			पालिकाले स्वीकृत दरबन्दीभित्र नपरेका एवं विद्यालयले गत विगतदेखि नै आन्तरिक स्रोतबाट तलब भत्ता व्यहोरेका शिक्षकलाई वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट रु.3941000/- तलब भत्ता भुक्तानी गरेको पाईयो ।	
१६.२			शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्ति - स्थानीय तह अन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुमा दरबन्दी अनुसार शिक्षकको पदपूर्ति भई नियमित पठनपाठनको व्यवस्था हुनुपर्दछ । यस स्थानीय तह अन्तर्गत विभिन्न तहका ४७ सामुदायिक विद्यालयहरुको शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्तिको अवस्था एवं विद्यार्थीको संख्या निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।	

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	जम्मा दरवन्दी	पदपूर्ति	पदपूर्ति मध्ये करार	विद्यार्थी संख्या
१	सिदार्थ मा.वि.बुंची	९	९		२२५
२	बाल मा.वि.वैरिया	१६	१६		३८७
३	मनकामना संस्कृत विद्यापिठ मा.वि.नन्दनगर	०	०		९९
४	पञ्च आधारभुत विद्यालय वैजलपुर	७	७		२३२
५	जनता मा.वि. पिपरा	२३	२३		१४८०
६	कपिलवस्तु आधारभूत विद्यालय राजपुर	६	६		११५
७	वालज्योति आधारभूत विद्यालय कप्टैया	६	६		९७
८	गौरी भवानी मा.वि.भक्तौली	९	९		२१२
९	दूर्गाभवानी आधारभुत विद्यालय कर्महना	३	३		८८
१०	कोटिया आधारभुत विद्यालय गंगौलिया	४	४		२७
११	शान्ति आधारभुत विद्यालय डुंगहवा	६	६		८८
१२	सिदार्थ आधारभुत विद्यालय गजेहडा	७	७		१९१
१३	बाणगंगा मा.वि.गजेहडा	२०	२०		६६७

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय						बेरुजु रकम
			१४	सरस्वती आधारभुत विद्यालय ठांटी	१	१		४३	
			१५	महेन्द्र मा.वि.कोपवा	२१	१९	६	५०८	
			१६	अरायुवर्ष आधारभुत विद्यालय सेमरखोर	३	३		३६	
			१७	श्यामा आधारभुत विद्यालय म६ेरिया	३	३		६६	
			१८	मा.वि.झण्डा	१२३	१२३		३५४	
			१९	लक्ष्मणघाट मा.वि. लक्ष्मणघाट	१०	१०	१	३११	
			२०	ज्ञानोदय आधारभुत विद्यालय सुठौली	४	४		११०	
			२१	नवदुर्गा आधारभुत विद्यालय मोतिपुरडांडा	९	९		२२७	
			२२	जनचेतना आधारभुत विद्यालय वनगाई	३	३		२९४	
			२३	जनज्योति मा.वि.मोतिपुर	१८	१८		५४९	
			२४	जनसेवा आधारभुत विद्यालय मोर्मी	९	९		२२१	
			२५	बाणगंगा मा.वि.लौगाई	३०४	३०४		८२४	
			२६	जननी आधारभुत विद्यालय मधुवन	६	६		२८६	
			२७	सूर्योदय आधारभुत विद्यालय चप्प्रगाउँ	३	३		१४८	
			२८	वरकतिया आधारभुत विद्यालय वालापुर	०	०		२७	
			२९	शुद्धोधनजनजीवन मा.वि.भलवाड	१४	१४		३०६	
			३०	वालकल्याण आधारभुत विद्यालय वर्दहवा	५	५		१४०	
			३१	राम आधारभुत विद्यालय पडरिया	५	५		१५७	
			३२	भरतापुर आधारभुत विद्यालय	५	५		१६०	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

३३	गौतमबुद्ध आधारभुत विद्यालय कुसुमडांडा	३	३		६१
३४	कामता मा.वि.करेलिया	११	११		४१९
३५	जनकल्याडा आधारभुत विद्यालय वालापुर	३	३		२४
३६	कोठीनदी आधारभुत विद्यालय गोगापुर	३	३		४४
३७	सरस्वती आधारभुत विद्यालय लखनपारा	३	३		१०५
३८	शारदा आधारभुत विद्यालय मझौवा	३	३		३३
३९	बाल आधारभुत विद्यालय वनकट्टा	३	३		३५
४०	ने.रा.आधारभुत विद्यालय अहिरौली	३	३	३	१५७
४१	मदरसा अलइस्लाह कोरयिाचोक	०	०		५८
४२	ओदारी मा.वि.ओदारी	१६	१६	१	४७१
४३	हेमराज मा.वि. हथौसा	२१	२१		७०२
४४	सूर्योदय मा.वि.वरवा	२१	२१		६०१
४५	आदर्श आधारभुत विद्यालय भड्डीहवा	४	४		२०७
४६	आधारभुत विद्यालय घरवुधिया	६	६		११३
४७	जनसहयोग आधारभुत विद्यालय मैनहरा	३	३		४६
जम्मा		७६३	७६३		१७९८२

दरबन्दी अनुसार पदपूर्ति हुनु पर्दछ ।

१७			**वित्तीय विवरण**	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१७.१			**वित्तीय विवरण-**स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७२ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले प्रत्येक वर्षको साउन एक गतेदेखि आगामी वर्षको असार मसान्तसम्मको अवधिलाई आर्थिक वर्ष कायम गरी आय र व्ययको हिसाव राख्नुपर्दछ । सोही ऐनको दफा ६९ मा तोकिए अनुसार गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो आर्थिक कार्य प्रणालीको व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ । यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा देहाय बमोजिम छन् । • स्थानीय तहको असार मसान्तको बैंक मौज्दात र स्रेस्ताको मौज्दात रू. १०२१८।८७ ले फरक देखिएको छ ।नगरपालिकाले बैंक समायोजन हिसाब तयार गरी चेक साट्न वाँकी रहेको विवरणा तयार गरी हिसाब फरक परेको कारण पेश गरेको छ । • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६(५) मा कार्यालयले स्थानीय सञ्चित कोषमा भएको आयव्ययको चौमासिक शीर्षगत विवरण तयार गरी संघीय अर्थ मन्त्रालय, प्रदेश अर्थ मन्त्रालय, तथा राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगमा पठाउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। कार्यालयले यो वर्ष सञ्चित कोषको चौमासिक हिसाव तालुक निकायमा पठाएको देखिएन। तहगत अनुगमन व्यवस्थालाई क्रियाशील बनाउन कानून बमोजिमका विवरणहरु तालुक निकायहरुमा पठाउनु पर्दछ। • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७६(२) मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको NEPSAS based ढाँचामा प्रतिवेदन तयार गरी लेखापरीक्षणमा पेश भएन । त्यसैले तोकेबमोजिमका वित्तीय विवरणहरू तथा खाताहरू अद्यावधिक गरी आय र व्ययको वास्तविक स्थिति देखिने गरी लेखांकन गर्नुपर्दछ ।	
१७.२			स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७५ बमोजिम एक आर्थिक वर्षमा खर्च हुन नसकी बाँकी रहेको रकम आर्थिक वर्षको अन्तमा स्थानीय तहको संचित कोषमा स्थानान्तरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ तर आर्थिक वर्ष समाप्त भए पश्चात् चालु	३२,०७६,२५१

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>खर्च खातामा रु.४,४६,२३,८५७.३४ पुँजीगत खर्च खातामा रु.४,९९,६०,१२१.५६ र विभाज्यकोषमा रु.३,२०,७६,२५१ समेत गरी रु. १२,६६,६०,२२९.९ मौज्दात रहेकोमा २०७८ भदाै ३१ गते रु ९४५८३९७८.९ मात्र संचित कोषमा ट्रान्सफर गरेको पाइयो । बाँकी रकम ३,२०,७६,२५१ विभाज्य कोषमा नै राखी संचित कोषमा ट्रान्सफर गरेको नपाइएकोले नियमानुसार संचितकोषमा ट्रान्सफर गरेको प्रमाण पेश गर्नु रू.</td><td></td></tr>
<tr><td>१८</td><td></td><td></td><td>उपभोक्ता समिति मार्फत खरिद</td><td></td></tr>
<tr><td>१८.१</td><td></td><td></td><td>सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार उपभोक्ता समितिहरुलाई मेशिन, औजार उपकरणहरुको आवश्यक नपर्ने, श्रममूलक कार्यको जिम्मेवारी दिनुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले आर.सि.सी. फ्रेम स्ट्रक्चर सहितका भवन, कल्भर्टलगायतका जटिल प्राविधिक पक्ष समावेश हुने पूर्वाधार संरचना निर्माण कार्य व्यावसायिक र अनुभवी निर्माण व्यवसायी फर्मबाट बोलपत्र प्रतिस्पर्धा मार्फत गराउन उपयुक्त हुने देखिन्छ । यसका केही उदाहरणहरु यसप्रकार रहेका छन् :
<table>
<tr><td>भौ.नं. / मिति</td><td>उपभोक्ता समितिको नाम</td><td>भुक्तानी रकम</td></tr>
<tr><td>५०-२०७८/३/३०</td><td>श्याम प्रा.बि. २ कोठे भवन नि.उ. स. ५</td><td>१७९५३३०</td></tr>
<tr><td>४९-२०७८/</td><td>जन सेवा आ.बि. २</td><td>३५९००००</td></tr>
<tr><td>४६-२०७८/</td><td>ओदारी मा.बि. भवन मर्मत उ. स. ११</td><td>१७९२०००</td></tr>
<tr><td>४५-२०७८/</td><td>बाल कल्याण आ.बि. ९</td><td>१८०००००</td></tr>
<tr><td>३५-२०७८/३/२८</td><td>पञ्च आ.बि. २</td><td>१७९२०००</td></tr>
<tr><td>२८-२०७८/३/</td><td>सुर्योदय आ. तह विद्यालय २ कोठे भवन नि.उ. स. ८</td><td>१८०००००</td></tr>
<tr><td>३६८-२०७८/३/२९</td><td>ठाँडी सिमाना देखि डाँग नाली नि.उ.स. ४</td><td>२००००००</td></tr>
<tr><td colspan="2">जम्मा रकम</td><td>१४५६९३३०</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१८.२			सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ (११) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले निर्माण कार्य सम्मन्न गरिसकेपछि सम्बन्धित सार्वजनिक निकायले खटाएको प्राविधिक कर्मचारीबाट त्यस्तो कामको जाचपास गराई भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले देहायका उपभोक्ता समितिहरुबाट कार्य गराएकोमा निम्नानुसारका कार्यको स्वीकृत जिल्ला दर रेट तथा नर्म्सबाट कायम भएको दर रेट भन्दा बढी भुक्तानी गरेको असुल गर्नुपर्ने रु	१,४१२,९६७

भौ.नं./मिति	योजनाको नाम	कामको विवरण	एकाई	परिमाण	भुक्तानी हुनुपर्ने दर	भुक्तानी दर	बढी भुक्तानी दर	बढी भुक्तानी रकम
प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम								
१७-२०७८/३/२९	राजपुर दुर्गा मन्दिर निर्माण उ. स. १	ग्रावेल	घ.मी.	२३८	२३१७	२३५२	३५	७४९७
		क्रसर गिट्टी	घ.मी.	२४४	२९७०	३०७३	१०३	२२६१९
		prime coat	लिटर	२१२५	९१	१४९	५८	११०९२५
		tack coat	लिटर	१७००	८८	१४९	६१	९३३३०
		premixed carpet	घ.मी.	३९.९५	९२७९	१२८७३	३५९४	१२९२२२
८-२०७८/३/२३	विश्वम चोक दखि सहकारी कल्भर्ट उ.स. २	M20	घ.मी.	१९.४५	१०१८०	१२१३१	१९५१	३४१५२
संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम								
५१-२०७८/३/३०	मनकामना संस्कृत विद्यापीठ उ. स. २	M20	घ.मी.	४८.५७	१२६२७	१४३४७	१७२०	७५१८६
५०-२०७८/३/३०	श्याम प्रा.बि.	M20	घ.मी.	५०.०७	१२६२७	१४३४७	१७२०	७७५०८
४९-२०७८/३/३०	जन सेवा आ.बि. ४	M20	घ.मी.	९१.३८	१२६२७	१४३४७	१७२०	१४१४५७
४६-२०७८/३/३०	ओदारी मा. बि. मर्मत समिति	M20	घ.मी.	३०.९७	१२६२७	१४३४७	१७२०	४७९४१
४५-२०७८/३/२९	बाल कल्याण आ बि ९	M20	घ.मी.	५०.३३	१२६२७	१४३४७	१७२०	७७९११
४४-२०७८/३/२९	जन प्रिय टोल विकास संस्था ७	M20	घ.मी.	८२.६५	१२६२७	१४३४७	१७२०	१२७९४२
गाँउपालिका पूजीगत								
३६८-२०७८/३/२९	ठाँटी सिमाना देखि शान्ति डाँडा पक्की नाला नि.उ. स. ४	M15		१३६.७७	९००८	१०१२८	११२०	१३७८६४
३५-२०७८/३/२८	पञ्च आ.बि.	M20	घ.मी.	४३.७१	१२६२७	१४३४७	१७२०	६७६६३

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>३३-२०७८/३/२८</td><td>जननी आ.बि. २ कोठे भवन नि. उ. स. ८</td><td>M20</td><td>घ.मी.</td><td>३३.०२</td><td>१२६२७</td><td>१४३४७</td><td>१७२०</td><td>५१११५</td></tr>
<tr><td>२८-२०७८/३/२७</td><td>सुर्योदय आ. तह २ कोठे भवन नि.उ. स.८</td><td>M20</td><td>घ.मी.</td><td>२८.४</td><td>१२६२७</td><td>१४३४७</td><td>१७२०</td><td>४३९६३</td></tr>
<tr><td colspan="4">गाँउपालिका पूजीगत</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>२७२-२०७८/३/११</td><td>प्रतिडाँडा नाली नि उ स ५</td><td>M15</td><td>घ.मी.</td><td>२४.५५</td><td>९००८</td><td>१०२१६</td><td>१२०८</td><td>२६६९०</td></tr>
<tr><td>२४४-२०७८/३/४</td><td>सानो गल्हा गाँउमा पक्की नाली नि उ स १०</td><td>M15</td><td>घ.मी.</td><td>६९.५५</td><td>९००८</td><td>१०२१६</td><td>१२०८</td><td>७५६१४</td></tr>
<tr><td>२७३-२०७८/३/१३</td><td>बुनकसिया राजबराजको घर अगाडी कुलो नि.उ.स.</td><td>TMT/ छड</td><td>के.जी.</td><td>२२४</td><td>११४</td><td>१२६</td><td>१२</td><td>२४१९</td></tr>
<tr><td>२७१-२०७८/३/११</td><td>डिउहार तथा गाँउ घर क्लिनिक भवन नि. उ. स. ६</td><td>TMT/ छड</td><td></td><td>६९०</td><td>११४</td><td>१२६</td><td>१२</td><td>७४५२</td></tr>
<tr><td>२६६-२०७८/३/११</td><td>उत्तर चोतिया गाँउमा कल्भर्ट तथा ग्रावेल</td><td>TMT/ छड</td><td></td><td>६९३</td><td>११४</td><td>१२६</td><td>१२</td><td>७४८४</td></tr>
<tr><td>२६४-२०७८/३/९</td><td>भिरक थारुको घर देखि रामलाल पोख्रेलको घर सम्म पक्की नाली नि.उ. स.</td><td>TMT/ छड</td><td></td><td>८६४</td><td>११४</td><td>१२६</td><td>१२</td><td>९३३१</td></tr>
<tr><td>२६२-२०७८/३/९</td><td>बिरपुर ग्रावेल उ.स. १०</td><td>TMT/ छड</td><td></td><td>५६१</td><td>११४</td><td>१२६</td><td>१२</td><td>६०५९</td></tr>
<tr><td>२४६-२०७८/३/४</td><td>अधुरो सिंचाई ढोका नहर निर्माण उ.स. ९</td><td>TMT/ छड</td><td></td><td>७२५</td><td>११४</td><td>१२६</td><td>१२</td><td>७८३०</td></tr>
<tr><td>२४१-२०७८/३/४</td><td>दानापुर देखि धर्मपुर जाने अधुरो कल्भर्ट नि.उ.स. १०</td><td>TMT/ छड</td><td></td><td>५२४</td><td>११४</td><td>१२६</td><td>१२</td><td>५६५९</td></tr>
<tr><td>२६०-२०७८/३/९</td><td>डहरचन्नी देखि विचाडा सम्म बाटो र कल्भर्ट ग्रावेल उ.स.</td><td>TMT/ छड</td><td></td><td>१२६६</td><td>११४</td><td>१२६</td><td>१२</td><td>१३६७२</td></tr>
<tr><td>२४७-२०७८/३/४</td><td>अधुरो सिंचाई ढोका नहर नि.उ.स.</td><td>TMT/ छड</td><td></td><td>४१५</td><td>११४</td><td>१२६</td><td>१२</td><td>४४८२</td></tr>
<tr><td colspan="8">जम्मा रकम</td><td>१४१२९६७</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>१९</td><td>५१</td><td>२०७८-३-३०</td><td>बढी भुक्तानी

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ (६) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले हरेक किस्ताको कामको प्राविधिक मूल्यांकन, बिल, भरपाई र खर्च प्रमाणित गर्ने अन्य कागजात त्यस्तो समिति वा समुदायको बैठकबाट अनुमोदन गराई सम्बन्धित सार्वजनिक निकायमा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। नगरपालिकाले संघीय सशर्त पूँजीगत शीर्षकबाट भवन निर्माण गर्न मनकामना संस्कृत विद्यापीठसँग सम्झौता गरेको छ । कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनको बिल भरपाईमा ८, १० र १२ mm को छड</td><td>१२७,५५७</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>खरिद गरेकोमा नापी किताबमा अधिकतम १२ mm को छडको unit weight .८९ ले structure को क्षेत्रफलमा गुणन गरी १३९८.३७ के.जी. छडको भुक्तानी गर्नु पर्नेमा १६ mm छडको unit weight १.५८ ले structure को क्षेत्रफलमा गुणन गरी २४८२.४९ के.जी. छडको भुक्तानी दिएको छ । खरिद गरेको भन्दा फरक साइजको डण्डी मूल्यांकन गरी भुक्तानी दिएको कारणले बढी हुने १०८४.१२ के.जी. छडको प्रति के.जी. रु ११७.६६ का दरले असुल गर्नुपर्ने रु</td><td></td></tr>
<tr><td>२०</td><td></td><td></td><td>बढी भुक्तानी

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ (६) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले हरेक किस्ताको कामको प्राविधिक मूल्यांकन, बिल, भरपाई र खर्च प्रमाणित गर्ने अन्य कागजात त्यसतो समिति वा समुदायको बैठकबाट अनुमोदन गराई सम्बन्धित सार्वजनिक निकायमा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। नगरपालिकाले देहायका उपभोक्ता समितिहरुबाट कार्य गराएकोमा निम्नानुसारको कामको निर्माण कार्यको बास्तविक नाप जांच भन्दा बढी परिमाणको कार्यसम्मपन्न प्रतिवेदन बनाई भुक्तानी दिएको असुल गर्नुपर्ने रु
<table>
<tr><th>भौ.नं. /मिति</th><th>उपभोक्ता समितिको नाम</th><th>कामको विवरण</th><th>मूल्यांकन परिमाण</th><th>भुक्तानी परिमाण</th><th>बढी भुक्तानी परिमाण</th><th>दर</th><th>बढी भुक्तानी रकम</th></tr>
<tr><td colspan="3">प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>२०-२०७८/३/३०</td><td>कपिल बस्तु जेसिस</td><td>टायलको काम</td><td>१६५.६</td><td>२१५.६</td><td>५०</td><td>२०१०</td><td>१००५००</td></tr>
<tr><td>१६-२०७८/३/२९</td><td>ओदारी सामुदायिक भवन नि उ स १</td><td>TMT छड</td><td>१०१५</td><td>१२८८</td><td>२७३</td><td>११७</td><td>३१९४१</td></tr>
<tr><td colspan="3">संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>४९-२०७८/३/३०</td><td>जनसेवा आ.बि.</td><td>TMT छड</td><td>१०६४५</td><td>१०७६०</td><td>११७</td><td>११७</td><td>१३६८९</td></tr>
<tr><td colspan="3">नगरपालिका पूँजीगत</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>३६८-
२०७८/३/२९</td><td>ठाँटी सिमना देखि शान्ति नाला नि उ स ४</td><td>TMT छड</td><td>५४१२</td><td>६१०६</td><td>६९४</td><td>१२६</td><td>८७४४४</td></tr>
</table></td><td>२३३,५७४</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td><table><tr><td>जम्मा रकम</td><td>२३३५७४</td></tr></table></td><td></td></tr>
<tr><td>२१</td><td></td><td></td><td>उपभोक्ता समितिबाट निर्माण कार्य</td><td></td></tr>
<tr><td>२१.१</td><td></td><td></td><td>अतिरिक्त वेष्टेजः नेपाल सरकारको स्वीकृत दर विश्लेषण नर्म्स नं. ७.५ अनुसार आर.सी.सी. सम्बद्ध कार्यका लागि फलामे डण्डीको कटिङ्ग बेण्डिङ्ग तथा प्लेसिङ्ग समेतका लागि ५ प्रतिशतसम्म थप गरी परिमाण गणना गर्न सकिने उल्लेख छ । उदाहरणको लागि देहायको निर्माण कार्यको नापी किताव परीक्षण गर्दा फलामे डण्डीको कूल परिमाण गणना गर्दा ल्यापिङ्ग उल्लेख गरी १५ प्रतिशत थप गरेर प्रतिकेजी डण्डीको मूल्य रू. १२६.८१ कायम गरेको पाइयो । नर्म्स अनुसार ५ प्रतिशत मात्र थप गर्दा ११७.६६ मात्र हुने हुँदा प्रति केजी रू. ९.१५ बढी भुक्तानी भएको छ । स्वीकृत नर्म्स अनुसार ५% वेष्टेज भन्दा बढी अतिरिकत वेष्टेज समावेश गरेको रकम असुल गर्नु पर्ने रू.
<table>
<tr><td>भौ.नं. र मिति</td><td>विवरण</td><td>डण्डीको परिमाण</td><td>बढी दर</td><td>जम्मा रकम</td></tr>
<tr><td>१५९-२०७८।३।१५</td><td>मोर्मीटोल सिंचाई नहर</td><td>१३२५.५४</td><td>९.१५</td><td>१२१२८.६९</td></tr>
<tr><td>११८-२०७८।३।२३</td><td>कपिलधाम बाल उद्धान</td><td>५४०.९३</td><td>९.१५</td><td>४९४९.५१</td></tr>
<tr><td>जम्मा</td><td></td><td></td><td></td><td>१७०७८.२</td></tr>
</table></td><td>१७,०७८</td></tr>
<tr><td>२१.२</td><td></td><td></td><td>सडक विभागको सडक र पुलको कामको लागि दर विश्लेषण नर्म्स नं.१३.१ मा Prime Coat, १३.२ मा Track Coat र १३.९ मा Premix को लागि कामदार, मेटरियल र इक्विपमेन्टको नर्म्स उल्लेख छ । सडक विभागको नर्म्स अनुसार प्राइम कोर्ट रू. ९१, ट्याक कोर्ट रू. ८८ र प्रिमक्सको रू. ९२७९ हुन आउँदछ । कार्यालयले तयार पारेको दर विश्लेषणमा देहाय अनुसार बढी दरमा दर काम गरेकोले पालिकालाई निर्माण कार्यमा थप व्यभार परेकोले असुल गर्नु पर्ने रू.
<table>
<tr><td>भौ.नं. र मिति</td><td>उपभोक्ता समिति</td><td colspan="2">प्राइम कोर्ट</td><td colspan="2">ट्याक कोर्ट</td><td colspan="2">प्रिमक्स</td><td>बढी भुक्तानी</td></tr>
<tr><td>१३७-२०७८।३।९</td><td>दक्षिण चोतियादेखि पिपरचौडा जोड्ने सडक</td><td>२४३४.२</td><td>१५६.७७</td><td>१४९८.०५</td><td>१५६.७७</td><td>५०</td><td>१२३४०.६५</td><td>४१६२००.७३</td></tr>
<tr><td>८४-२०७८।१।३</td><td>भरूलावास वसपार्क सडक</td><td>११२३.५</td><td>१४९.०४</td><td>८४७.५</td><td>१४९.०४</td><td>१९.४९</td><td>१२८३३.१९</td><td>१८६२१०.५</td></tr>
<tr><td>९३-२०७८।२।६</td><td>बठनपुरादेखि झंगा सडक</td><td>१०१३.८</td><td>१४९.०४</td><td>७३८.८</td><td>१४९.०४</td><td>१७.७३</td><td>१२८७३.२३</td><td>१६७६६३.</td></tr>
</table></td><td>३,२५६,६९६.८</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

१५५-२०७८।३।१५	दुर्गा मन्दिर भुषालटोल सडक	१०५८.७५	१४९.७५	८९२.३८	१४९.५९	२०.९७	१२८७३.२३	१९२५३४.२५
२६१-२०७८।३।२८	पठानपुरा निवुवा सडक	१३२.४	१४९.४९	१०४.	१४९.५९	२.६	१२८७३.२३	२३४९४.४३
१८३-२०७८।३।२२	दुर्गा मन्दिरदेखि बग्दी कुलो सडक	२८८.७५	१४९.०४	२२५.९	१४९.०४	५.३१	१२८३३.१९	४९४२०.७३
३५५-२०७८।३।२७	विष्णु घिमिरेको घरदेखि सडक	४३१.९	१४९.५९	३४८	१४९.५९	७.७६	१२८७३.२३	७४६२९.५७
३५३-२०७८।३।२७	लक्ष्मण खनालको घरदेखि सडक	८९५	१४९.५९	५३७	१४९.०४	१९.९	१२८३३.१९	१५५९४४.९१
३३४-२०७८।३।२४	डाडा कुला तल्लो चौपारी सडक	५८९.५	१४९.५९	४८९.०५	१४९.५९	११.४९	१२८७३.२३	१०५९५७.१
१९४-२०७८।३।२४	झण्डादेखि डोहोटे जाने बाटो	५०३४.५	१४९.०४	३४५२.८१	१४९.०४	११५.०९	१२८३३.१९	९१२०१३.६३
२०५-२०७८।३।२५	डडौलीदेखि बुद्ध मार्गसम्म	८२७.३५	१४९.०४	७०७	१४९.०४	१६.५६	१२८३३.१९	१५००३२.०६
२१८-२०७८।३।२७	कमानन्दको घरदेखि सडक	४४९५.५	१४९.०४	३७४७.०६	१४९.०४	९३.६८	१२८३३.१९	८२२५९५.८८
जम्मा								३२५६६९६.८

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२१.३			उपभोक्ता समिति दर्ता – सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउने व्यवस्था छ । संस्था दर्ता ऐन, २०३४ को दफा ३ मा कुनै पनि संस्था विधानसहित दर्ता नभएमा कानूनी मान्यता दिन मिल्ने देखिदैन । पालिकाले यो बर्ष विभिन्न ५५२उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरी कार्य गराई रु. ४६४६२२६७७ भुक्तानी गरेकोमा यसरी कार्य गर्न गठन भएका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्थाअनुसार दर्ता भएको पाइएन । त्यस्ता समितिहरु स्थानीय स्तरमा सञ्चालित आयोजनाको निर्माण गर्न अस्थायी रुपमा गठन हुने र कार्य सम्पन्न पश्चात् समिति विघटन हुने हुँदा निर्माण कार्य सम्पन्न भएका आयोजना सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारमा ती समितिलाई जिम्मेवार बनाउन कठिनाइ हुने र त्यस्ता समितिहरुले आयव्यको लेखापरीक्षण समेत नगराउने भएकोले स्थायी संयन्त्रमार्फत् काम गर्ने, गराउने गरी सुधार हुनुपर्दछ ।	
२२			**उपभोक्ता समिति तर्फ**	
२२.१			नर्म्सको प्रयोगः सडक विभागको सडक र पुलको कामको लागि दर विश्लेषण नर्म्स नं. २०.५ अनुसार Providing and laying, fitting and placing HYSD bar reinforcement in sub-structure complete as per Drawing and Technical Specifications for 1 ton	१०१,३५३

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>को लागि दक्ष मजदुर ४ जना र अदक्ष मजदुर ९ जना आवश्यक पर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले तयार पारेको दर विश्लेषण अनुसार दक्ष र अदक्ष १५।१५ जना राखेको कारण उक्त कार्यको लागि प्रतिकेजी डण्डीको मूल्य रू. १२६.८१ कायम गरेको पाइयो । ज्यामी संख्या नर्म्स नं. २०.५ अनुसार राख्दा प्रति केजी डण्डीको मूल्य रू. ११४.७६ हुनेमा प्रति के.जी. रू. १९.१४ दरले रू. १०१३५३.२७ बढी भुक्तनी भएको असुल गर्नु पर्ने रू.
<table>
<tr><th>भौ.नं. र मिति</th><th>विवरण</th><th>डण्डीको परिमाण</th><th>बढी दर</th><th>जम्मा रकम</th></tr>
<tr><td>२२४-२०७८।३।२८</td><td>वरवा पोखरी दक्षिण नाली निर्माण</td><td>९७४.८१</td><td>१२.०५</td><td>११७४६.४६</td></tr>
<tr><td>२३१-२०७८।३।२९</td><td>बाँणगंगा चक्रपथ निर्माण</td><td>२६०९.४</td><td>१२.०५</td><td>३१४४३.२७</td></tr>
<tr><td>२२४-२०७८।२।३०</td><td>नाली निर्माण</td><td>४५०.४</td><td>१२.०५</td><td>५४२७.३२</td></tr>
<tr><td>२२७-२०७८।२।३०</td><td>कल्भर्ट निर्माण</td><td>४३७६.४५१०१३५३.२७</td><td>१२.०५</td><td>५२७३६.२२</td></tr>
<tr><td>जम्मा</td><td></td><td></td><td></td><td>१०१३५३.२७</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>२२.२</td><td></td><td></td><td>कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख: सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १० को उपनियम (७) सँग सम्बन्धित अनुसूची १ मा निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा वर्क चार्ट र स्टाफ खर्चको लागि २ प्रतिशत र अन्य सानातिना खर्चको लागि २ प्रतिशत कन्टिन्जेन्सी खर्च गर्न सकिने व्यवस्था छ कार्यालयबाट योजना कार्यान्वयन गर्ने क्रममा प्रत्येक कार्यक्रम खर्चबाट ३ प्रतिशतका दरले बिलबाट यस्तो रकम कट्टी गर्ने गरेको छ । कार्यालयले आ.व २०७७/७८ मा कन्टीन्जेन्सी बापत रु ९३ लाख ७ हजार कट्टी गरेको छ । उक्त रकम मध्ये रू. ५५ लाख ७९ हजार खर्च भएको छ । यसरी कट्टी गरेको रकमको कार्यक्रमगत कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख खडा गरी राख्नु पर्नेमा राख्ने गरेको छैन ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२२.३</td><td></td><td></td><td>जटिलसंरचना निर्माण - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार उपभोक्ता समितिहरुलाई मेशिन, औजार उपकरणहरुको आवश्यक नपर्ने, श्रममूलक कार्यको जिम्मेवारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले भवन, कल्भर्ट, सडक कालोपत्रे लगायतका जटिल प्राविधिक पक्ष समावेश हुने पूर्वाधार संरचना निर्माण कार्य समेत उपभोक्ता समितिहरु मार्फत्</td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>गराउने गरेको देखियो । यस्ता कार्य व्यावसायिक र अनुभवी निर्माण व्यवसायी फर्मबाट बोलपत्र प्रतिस्पर्धा मार्पmत् गराउन उपयुक्त हुने देखिन्छ । यसका केही उदाहरणहरु यसप्रकार रहेका छन् :
<table>
<tr><th>गो.भौ.नं./मिति</th><th>उपभोक्ता समितिको नाम</th><th>कामको विवरण</th><th>लागत अनुमान</th></tr>
<tr><td>१७-२०७७|८|१९</td><td>बुद्ध रंगशाला कवर्डहल</td><td>भवन</td><td>१८०८०१६.४१</td></tr>
<tr><td>८४-२०७८|१|३</td><td>भर्लावास वसपार्क पश्चिम सडक</td><td>कालोपत्रे</td><td>१४२८८७०.</td></tr>
<tr><td>९३-२०७८|२|६</td><td>वठनपुरादेखि झंगा जोड्ने सडक</td><td>कालोपत्रे</td><td>११४०२२४.</td></tr>
<tr><td>१५५-२०७८|३|१५</td><td>भुषालटोलको दुर्गा मन्दिर सडक</td><td>कालोपत्रे</td><td>१४३०२१३.३९</td></tr>
<tr><td>३६१-२०७८|३|२८</td><td>निबुवा बठनपुरा जोड्ने सडक</td><td>कालोपत्रे</td><td>७१४६७१.५७</td></tr>
<tr><td>१८३-२०७८|३|२२</td><td>दुर्गा मन्दिरदेखि बग्दी कुलोसम्म सडक</td><td>कालोपत्रे</td><td>३५८४६६.</td></tr>
<tr><td>३५५-२०७८|३|२७</td><td>राजमार्ग जोड्ने सडक</td><td>कालोपत्रे</td><td>७१४४३४.८४</td></tr>
<tr><td>३५३-२०७८|३|२७</td><td>लक्ष्मण खनालको घरदेखि सडक</td><td>कालोपत्रे</td><td>१२८५८५६.५३</td></tr>
<tr><td>३३४-२०७८|३|२४</td><td>डाँडा कुला ताल्लो चौपरी सडक</td><td>कालोपत्रे</td><td>७१४४००.४३</td></tr>
<tr><td>१९४-२०७८|३|२४</td><td>झण्डादेखि डोहोटे जानेबाटो</td><td>कालोपत्रे</td><td>७१४४५१६.५६</td></tr>
<tr><td>२०३-२०७८|३|२४</td><td>मदन आश्रित भवन</td><td>भवन</td><td>५०००००</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>२२.४</td><td></td><td></td><td>सडक विभागको सडक र पुलको कामको लागि दर विश्लेषण नर्म्स नं. ९.१ I (B) अनुसार सडक मार्ग अनुसार सबै प्रकारको माटो खन्ने काम इन्जिनियरको निर्देशन अनुसार रेखाचित्र र प्राविधिक विशिष्टताहरू सहित स्टम्प र अन्य हानिकारक पदार्थ हटाउनेकामको लागि नर्म्स अनुसार मेशिनबाट ३६० घनमिटर माटो खन्ने कामको लागि प्रति घंटा ९.१२ लिटर इन्धन लाग्ने देखिन्छ । देहाय अनुसारका उपभोक्ता समितिले मूल्यांकन साथ पेश गरेको वील भर्पाइ अनुसार डोजर प्रयोग गरेवापत निर्माण व्यवसायीको वील पेश गरेको र यसको साथमा इन्धनको छुट्टै वील समावेश गर्ने गरेको पाइयो । कार्यालयले खन्ने कामको</td><td>१६७,६०२</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>मूल्यांकन गर्दा प्रति घनमिटरको दरमा गर्ने गरेको र सो बमोजिमको रकम पुर्याउन उपभोक्ताले हेभी इक्यूपमेन्ट प्रयोग र इन्धनको बील समावेश गर्ने गरेको छ । इन्धनको वील छुट्टै समावेश गर्दा निर्माण व्यवसायीले मू.अ.कर विजक इन्धनको मूल्य बरावर घटीको पेश गर्ने र भाडा वापतको रकम समेत असुल नभएको अवस्था छ । दर विश्लेषण अनुसार प्रति घंटा ९.१२ लिटर इन्धन लाग्ने उल्लेख भए पनि लगबुक नराखेको कारण वास्तविक इन्धन खपतको अवस्था एकीन गर्न सक्ने अवस्था छैन । कार्यालयले इन्धन समेतको मेशिनको दर विश्लेषण गरी दर निर्धारण गरेको अवस्थामा इन्धनको छुट्टै वील पेश गर्ने कार्यले सरकारलाइ प्राप्त हुने मू.अ.कर समेत घटी हुने भएकोले छुट्टै इन्धनको वील पेश गर्ने कार्य नियम सम्मत देखिएन । पालिकाले यस्तो खर्च नियन्त्रण गर्नु पर्ने देखिएको रू.
<table>
<tr><th>गो. भौ.नं./ मिति</th><th>उपभोक्ता समितिको नाम</th><th>मूल्यांकन</th><th>डोजरको वील</th><th>इन्धनको वील</th></tr>
<tr><td>१०-२०७७।७।२४</td><td>शान्तिटकुन्ज मधुवनधाम</td><td>५०००००</td><td>१८३६२५</td><td>११५०००.४७</td></tr>
<tr><td>२१३-२०७८।३।२६</td><td>डुडरहवा नहर मर्मत</td><td>१८३६२२.५७</td><td>९५०००</td><td>५२६०१.५</td></tr>
<tr><td>जम्मा</td><td></td><td>६४९१००</td><td>२७८६२५</td><td>१६७६०२</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>२३</td><td>१९४</td><td>२०७८-३-२३</td><td>अग्रिम आयकर

आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८८ (१) ४ अनुसार मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएको सेवाप्रदायकलाई भुक्तानी गरेको सेवा शुल्कमा भुक्तानी रकमको एक दशमलब पाँच प्रतिशतका दरले अग्रीम कर कट्टा गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । झण्डा मिल चोकदेखि डोहोटे जाने बाटो कालोपत्रे वापत उपभोक्ता समितिको नगद सहभागीता समेत रू. ७१ लाख ४२ हजार भुक्तानी भएको छ । उक्त भुक्तानीमा उपभोक्ता मसितिबाट आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८९ (३) क अनुसार भुक्तानी रकमको १.५ प्रतिशतले हुने रू. ७३८७८।- कर कट्टा गरेको भए पनि रू. २९३३८७७।- मूल्य अभिवृद्धिकर वीजक (इन्धन वाहेक) पेश भएकोमा उक्त रकमको १.५ प्रतिशतको दरले अग्रीम कर कट्टा गर्न छुट भएको असुल गर्रनु पर्ने रू.</td><td>४४,००८</td></tr>
<tr><td>२४</td><td></td><td></td><td>आन्तरिक लेखापरीक्षण</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२४.१			**आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा :** प्रत्येक स्थानीय तहले आफ्नो आन्तरिक कारोवार, आन्तरिक जाँच एवं आर्थिक कार्य प्रणाली प्रभावकारी र व्यवस्थित गराउन आन्तिरिक लेखापरीक्षण शाखा गठन गर्नुपर्ने व्यवस्था भएपनि आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा गठन भएको छैन । आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा गठनको अभावमा आर्थिक कारोवार अव्यवस्थित भई वित्तीय जोखिम वढ्ने संभावना रहन्छ । तसर्थ यस पालिकाले आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा गठन गरी आर्थिक कारोवारको यथार्थता एवं वित्तीय जोखिम न्यूनीकरण गर्ने तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।	
२४.२			**आन्तरिक लेखापरीक्षण -** स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७७ (२) मा स्थानीय तहले आर्थिक कारोबारको नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारीताको आधारमा प्रत्येक चौमासिक समाप्त भएको एक महिना भित्र आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनु पर्ने उल्लेख छ । तर पालिकाले यस वर्षको आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराएको छैन । तसर्थ कानुनमा तोकिए बमोजिम आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराई आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	
२५			**प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम** प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमः कार्यक्रम अन्तर्गत कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजना सञ्चालन गर्न कुल निकासा प्राप्त रु. 4770025/-मध्येबाट निर्माण सामग्री खरिद तथा ढुवानी र कण्टिन्जेन्सी खर्च बाहेक श्रमिक ज्यालामा मात्र रु.3850998/-खर्च भएको देखिन्छ । रोजगार कार्यक्रममा आवद्ध हुनको लागि 688 जनाले निवेदन दिएकामा जम्मा 688 जना छनोट भएकोमा 590 जनालाई रोजगार उपलब्ध गराएको प्रतिवेदन नगरपालिकाले तयार गरेको छ । पालिकाका 11 वटा वडा मध्ये 9 वडामा यो कार्यक्रम संचालन भएको जानकारी नगरपालिकाले दिएको छ । पालिकाको 9 वटा वडामा सञ्चालित कार्यक्रममा 590 जनालाई दैनिक ५१७ को दरले न्युनतम ३५ दिन र अधिकतम ६० दिनको रोजगारी दिएको पाइयो ।यसरी सञ्चालित कार्यक्रमको नापी तथा मूल्यांकन तयार गरे पनि कार्य दिन र कूल कार्य बीच तुलना गर्न सक्ने अवस्था छैन ।	
२६			**आन्तरिक आय**	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>२६.१</td><td></td><td></td><td>आयको अनुमानः स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आयसमेतको ब्यवस्थापन गर्न सक्ने ब्यवस्था छ । पालिकाले पेश गरेको आय-व्ययको अनुमानमा आन्तरिक आयतर्फ मालपोत, कर, सेवा शुल्क, दस्तुर वापत अनुमानित रु.47568465/- प्राप्त हुने प्रक्षेपण गरेकोमा आर्थिक वर्ष २०७7।78 मा रु.43494763/- अर्थात अनुमान भन्दा 8.56 प्रतिशत घटी आय प्राप्त गरेको छ । आम्दानीका अन्य स्रोतको पहिचान गरी आयको अनुमान यर्थाथपरक बनाई आय आर्जन बृद्धि गर्नेतर्फ विशेष ध्यान दिन आवश्यक देखिएको छ ।
आन्तरिक आयः स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा वजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आर्थिक वर्ष २०७६।७७ मा केन्द्रीय अनुदानबाट गरेको खर्चका तुलनामा आन्तरिक आयको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।
<table><tr><td>केन्द्रिय अनुदान</td><td>केन्द्रिय अनुदानबाट खर्च</td><td>आन्तरिक आय</td><td>आन्तरिक आय प्रतिशत</td></tr><tr><td>675090000</td><td>425344492</td><td>43494763</td><td>10.23</td></tr></table>उपरोक्त विवरण अनुसार स्थानीय तहमा प्राप्त केन्द्रीय अनुदानबाट भएको खर्चको तुलनामा आन्तरिक आयको हिस्सा 10.23 प्रतिशत मात्र रहेको छ । त्यसैले पालिकाको आन्तरिक आय संकलनको दायरालाई फराकिलो पार्दै आन्तरिक आय बृद्धि गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२६.२</td><td></td><td></td><td>स्थानीय तहहरूको विभाज्य कोष - प्रदेशहरुको आन्तरिक आय व्यावस्थापन गर्न बनेको कर तथा गैरकर राजस्व सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा १५ मा ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, दहत्तर बहत्तर शुल्क मानोरञ्जन कर लागतका शुल्क तथा करको सङ्कलनबाट उठेको शुल्क मध्ये साठी प्रतिशतले हुने रकम स्थानीयतहले स्थानीय सञ्चित कोषमा राखी चालिस प्रतिशतले हुने रकम मासिक रुपमा प्रदेश सञ्चित कोषमा जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । स्थानीय तहले आर्थिक ऐन बमोजिम असुल गरेको देहाय अनुसारको रकम राजस्व वाँडफाँड गर्नुपर्नेमा नगरेको पाइएकोले निम्नानुसारको रकम सम्बन्धित निकायलाई बाँडफाँड गरी पठाउनु पर्ने रु.</td><td>३१,२७१,३३२</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><th>आय शीर्षक</th><th>संकलित रकम</th><th>प्रदेशलाई पठाउनुपर्ने प्रतिशत</th><th>पठाउन बाँकी</th></tr>
<tr><td>विज्ञानप कर</td><td>505000</td><td>40%</td><td>२०२०००</td></tr>
<tr><td>दहत्तर बहतर शुल्क</td><td>77673329</td><td>40%</td><td>31069332</td></tr>
<tr><td>जम्मा रकम</td><td>78178329</td><td></td><td>31271332</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>२६.३</td><td></td><td></td><td>
कर तथा शुल्क असुली - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५५, ५७, ५८ र ५९ मा एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर, घरजग्गा वहाल कर, व्यवसाय कर र वहाल विरौटी शुल्क उठाउने व्यवस्था रहेको छ । ती आय शीर्षकमा आय अनुमान र असुली स्थिति निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।
<table>
<tr><th>आय शीर्षक</th><th>अनुमान</th><th>असुली</th><th>असुली प्रतिशत</th></tr>
<tr><td>सम्पत्ति बहाल तथा पट्टा बापतको कर</td><td>३५,००,०००</td><td>५८,९१,१९१</td><td>१६८.३२</td></tr>
<tr><td>भुमि वा मालपोत कर</td><td>८,००,०००</td><td>५,४२,४४२.०२</td><td>६७.८</td></tr>
<tr><td>घरजग्गा बहाल कर</td><td>११,००,०००</td><td>२९,३९,४३२.३७</td><td>२६७.२२</td></tr>
<tr><td>व्यवसाय कर</td><td>२५,००,०००</td><td>३२,२०,७१०</td><td>१२८.८३</td></tr>
<tr><td>वहाल विटौरी शुल्क</td><td>८,००,०००</td><td>२५,२८,४२५.६५</td><td>३१६.०५</td></tr>
<tr><td>कृषि तथा पशुजन्य वस्तु व्यवसाय कर</td><td>२०,००,०००</td><td>-</td><td>०</td></tr>
<tr><td>अन्य आय कर</td><td>५,००,०००</td><td>-</td><td>०</td></tr>
<tr><td>सरकारी सम्पत्तिको बहालबाट प्राप्त आय</td><td>१०,००,०००</td><td>१४,६२,९००</td><td>१४६.२९</td></tr>
<tr><td>सरकारी सम्पत्तिको बाक्रिबाट प्राप्त आय</td><td>२५,०००</td><td>-</td><td>०</td></tr>
<tr><td>विद्युत सेवा शुल्क</td><td>५०,०००</td><td>१,८६,९००</td><td>३७३.८</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>अन्य सेवा शुल्क तथा बिक्रीबाट</td><td>१,२०,००,०००</td><td>१,१२,३९,८९६</td><td>९३.६७</td></tr>
<tr><td>शिक्षा क्षेत्रको आम्दानी</td><td>७५,०००</td><td>५०,५००</td><td>६७.३३</td></tr>
<tr><td>अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क</td><td>१,००,०००</td><td>-</td><td>०</td></tr>
<tr><td>पार्किङ शुल्क</td><td>२०,०००</td><td>-</td><td>०</td></tr>
<tr><td>नक्सापास दस्तुर</td><td>२५,००,०००</td><td>२८,६७,४५०</td><td>११४.७</td></tr>
<tr><td>सिफारिस दस्तुर</td><td>६०,००,०००</td><td>८०,६६,२७६.४०</td><td>१३४.४४</td></tr>
<tr><td>व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर</td><td>१,००,०००</td><td>७०,३००</td><td>७०.३</td></tr>
<tr><td>नाता प्रमाणित दस्तुर</td><td>२,००,०००</td><td>२,००,९००</td><td>१००.४५</td></tr>
<tr><td>अन्य दस्तुर</td><td>३,००,०००</td><td>९,७४,९९५</td><td>३२५</td></tr>
<tr><td>प्रशासनिक दण्ड जरिवाना र जफत</td><td>५,००,०००</td><td>३४,६०,९६८</td><td>६९२.२</td></tr>
<tr><td>जम्मा</td><td>३,४०,७०,०००</td><td>४४८१६५५९</td><td>१३१.५४</td></tr>
</table>
पालिका भित्र रहेका करदाताहरूको अभिलेख व्यवस्थित नरहेको एवं बुझाउन ल्याएको अवस्थामा मात्र कर एवं शुल्क बुझ्ने परिपाटी रहेकोले उल्लिखित असुली यथार्थ मान्न सक्ने अवस्था देखिएन । तसर्थ आफ्नो क्षेत्रभित्र करदाताको अभिलेख अद्यावधिक गरी करको दायारामा ल्याउनु पर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२७</td><td></td><td></td><td>विविध कार्यक्रम</td><td></td></tr>
<tr><td>२७.१</td><td></td><td></td><td>पकेट विकास कार्यक्रमः गाईको साना व्यवसायिक कृषी उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रमको लागि नगरपालिकाले भौ नं २९०|२०७८|३|२८ बाट कृषी तथा पशु विकास बहुउदेशिय सहकारी संस्था लि लाई रु २४२०००० भुक्तानी गरेकोमा निम्न व्यहोरा देखियोः (क) प्रधानमन्त्री कृषी आधुनिकिकरण परियोजना कार्यान्वयन म्यानुअलको परिच्छेद ४ को दफा ४.१.४ अनुसार</td><td>१९२,६५६</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			उन्नत संख्याको गाई कम्तिमा १०० हुनुपर्ने र न्युनतम दुध उत्पादन प्रतिदिन १००० लिटर हुनुपर्नेमा श्रेस्ता परीक्षणको क्रममा कृषी तथा पशु विकास बहुउदेशिय सहकारी संस्था लि सँग दुहुनो गाई ५६ वटा ब्याउने गाई १६ वटा र कोरेली गाई २२ वटा गरी जम्मा ९४ वटा गाई रहेको तथा प्रतिदिन दुध उत्पादन पनि १००० लिटर भन्दा कम रहेको पाइयो ।नगरपालिकाले प्रधानमन्त्री कृषी आधुनिकिकरण परियोजना कार्यान्वयन म्यानुअलमा दएको मापदण्ड पुरा भएको सहकारीसँग मात्र साझेदारी कार्यक्रम गर्नुपर्दछ । (ख) उक्त कार्यक्रमको लागि कृषी तथा पशु विकास बहुउदेशिय सहकारी संस्था लि ले रु ६०००००० को कार्यक्रम पेश गर्दा नगरपालिकाले रु २४५५००० अर्थात ४१% भुक्तानी दिने सम्झौतामा उल्लेख छ ।तर कार्यक्रमको बिल भरपाईको परीक्षण गर्दा कृषी तथा पशु विकास बहुउदेशिय सहकारी संस्था लि ले जम्मा रु ५४३२५४७ को मात्र कार्यक्रम सम्पन्न गरेको देखियो तर पालिकाले सम्झौता अनुसार खर्च रकमको ४१% को हिसाबले रु २२२७३४४ मात्र भुक्तानी रु २४२०००० भुक्तानी दिएकोले बढि भुक्तानी रकम कृषी तथा पशु विकास बहुउदेशिय सहकारी संस्था लि सँग असुल गर्नुपर्ने रु	
२७.२			**लघु उद्‌यम विकास कार्यक्रमः** गरिबी निवारणका लागि लघु उद्‌यम विकास कार्यक्रम संचालन निर्देशिका २०७७ को प्रकरण नं ४१ (२) मा प्रविधिको कुल लागतको कम्तिमा २०% रकम उद्‌यमी स्वयमले व्यहोर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।पालिकाले भौ नं ३३०।२०७८।३।२५ बाट २५ वटा सिलाई मेसिन रु १३०८४ का दरले रु ३२७१०० मा खरिद गरी २४ जना उद्‌यमीहरुलाई तालिम पश्चात २०% नलिई हस्तान्तरण गरेको पाइयो ।कार्यक्रम संचालन निर्देशिकामा व्यवस्था भए बमोजिम ती २४ जनाहरुबाट २०% का दरले हुन आउने रकम असुल गर्नुपर्ने रु	६२,८०३
२८			**कार्यक्रम खर्च**	
२८.१			वितरणमुखी कार्यक्रम - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ वितरणमुखी खर्चलाई नियन्त्रण गर्दै संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रकमलाई स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा दीर्घकालीन पुँजी निर्माण हुने कार्यमा खर्च गर्नुपर्दछ । यस नगरपालिकाको आ व २०७७।७८ को पुँजीगत बजेट शीर्षकबाट संघ संस्थाहरूलाई मागको आधारमा खर्च लेख्ने गरको पाइयो ।यस्ता प्रकारका वितरणमुखी कार्यक्रमबाट उत्पादकत्व वृद्धि नहुने, वितरण भएका सामग्रीको सदुपयोग नहुने हुँदा राज्यको	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>सिमित स्रोत साधनबाट सर्वसाधारण जनताले लाभ लिन नसक्ने हुँदा सस्तो खर्च नियन्त्रण गर्नु पर्दछ । यसका केही उदाहरण देहाय अनुसार छन्
<table>
<tr><th>भौ.नं. र मिति</th><th>कार्यक्रम</th><th>रकम</th></tr>
<tr><td>१९६-२०७८।३।२३</td><td>नेपाल पूर्व प्रहरी संगठनको भवन निर्माण</td><td>१५००००</td></tr>
<tr><td>२२५-२०७८।३।२८</td><td>नेपाल पत्रकार महासंघको भवन निर्माण सुधार</td><td>५०००००</td></tr>
<tr><td>१८६-२०७८।२।१८</td><td>हरियाली कृषक समूह (चम्पसेट मेशिन)</td><td>४००००</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>२८.२</td><td></td><td></td><td>टेलिभिजन तथा एफ.एम.लाई भुक्तानी- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त हुने प्रकृतिका योजना छनौट गरि प्राथामिकीकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । साथै वितरणमुखी खर्चलाई नियन्त्रण गर्दै संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रकमलाई स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा दीर्घकालीन पूँजी निर्माण हुने कार्यमा खर्च गर्नुपर्दछ । जसबाट नाफा कमाउने उद्देश्यले स्थापित संस्थालाई अनुदान उपलब्ध गराउन मिल्दैन । यस स्थानीय तहले यो वर्ष बजेटमा समावेश गरी देहायअनुसारका एफ.एम. रेडियो तथा टेलिभजनको स्टुडियो निर्माण खर्च, भवन निर्माणको लागि रु. २१ लाख भुक्तानी गरेको छ । पालिकाले पूर्वाधार विकास, जनताको जीवनस्तर उकास्ने कार्यक्रम तथा स्थानीय स्तरमा रोजगारी सृजना हुने कार्यक्रममा खर्च गर्नु पर्नेमा नाफाको उद्देश्यले निजी स्तरमा संचालन हुने एफ.एम. रेडियो तथा टेलिभिजनको सुविधाको लागि खर्च गरेको छ । यसवाट विकास निर्माणमा खर्च हुने बजेट नाफा मूलक संस्थाको हितको लागि खर्च गरेको देखिएकोले यस्तो खर्चमा नियन्त्रण गर्नु पर्ने देखिएको रू
<table>
<tr><th>शीर्षक</th><th>भौ.नं. र मिति</th><th>एम.एम.को नाम</th><th>वापत</th><th>भुक्तानी रकम</th></tr>
<tr><td>गा.पा. पूँजीगतबाट</td><td>२७-२०७७।९।२९</td><td>बुद्ध आवाज टेलिभजन</td><td>स्टुडियो निर्माण</td><td>६०००००</td></tr>
</table>
</td><td>२,१००,०००</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			,, | ६१-२०७७।११।१५ | रेडियो वाँडगंगा | भवन निर्माण | ५०००००	
			प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम | ६-२०७८।३।१५ | वाँणगंगा एफ.एम. | छत ढलान | १००००००	
			जम्मा | | | | २१०००००	
२८.३			गुणस्तर परीक्षण - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११५(१) अनुसार सार्वजनिक निकायले आपूर्ति गरेका मालसामान सम्झौतामा उल्लेखित प्राविधिक स्पेशिफिकेसन र गुणस्तर वमोजिम भए नभएको निरीक्षण वा परीक्षण गर्नु गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । स्थानीय तहले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गरेको पाइएन । केही उदाहरण देहाय बमोजिम छन् ।	

भौ.नं. मिति	उपभोक्ता समिति	कामको प्रकृति	खुद भुक्तानी
५५-२०७७।११।१२	तिनकुने लोहगरिया सडक	पीसीसी	२००००००
८५-२०७८।१।३	डिउहार टोलविकास संस्था	पीसीसी, आरसीसी	१०००००
९६-२०७८।२।९	कपिलधाम ट्रस निर्माण समिति	जस्ता, इटाको गारो	५०००००
९८-२०७८।२।११	शान्तिपकुन्ज मधुवनधाम गौशाला	पीसीसी	२७०००००
११४-२०७८।२।१८	सिर्जनशिल टोल विकास संस्था	पीसीसी, आरसीसी	२५००००
११७-२०७८।२।१९	मायादेवी रंगशाला	पीसीसी, आरसीसी	५०००००
१४१-२०७८।३।११	शौचालय निर्माण	पक्की शौचालय निर्माण	४०००००
१५८-२०७८।३।१५	मोर्मी कुलो निर्माण	पीसीसी	९९९७२२
१८९-२०७८।३।२३	सामुदायिक भवन	पीसीसी, विद्युतीकण	१५०००००

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२८.४			अन्य कार्यालयको खर्चः आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९ मा स्वीकृत बजेट रकम स्वीकृत निकायको लागि भएको र सोही अनुसार अन्यत्र प्रयोजनमा खर्च नगर्ने व्यवस्था छ । इलाका प्रहरी कार्यालय, पिपरालाई कम्पाउण्ड वाल निर्माण वापत रू. ३ लाख खर्च गरेको छ । यस्तो खर्चमा नियन्त्रण गर्नु पर्दछ ।	
२८.५			गुणस्तर परीक्षणः सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११५ मा सार्वजनिक निकायले आपूर्ति गरिएका मालसामान सम्झौतामा उल्लिखित प्राविधिक स्पेसिफिकेशन र गुणस्तर बमोजिमका भए नभएको निरीक्षण वा परीक्षण गर्नु गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । देहाय अनुसारका योजनाको काममा PCC 1:1.5:3 for RCC कार्य गर्ने गरी लागत अनुमान तयार गरी उपभोक्ता समितिबाट काम गराएकोमा सो कामको ल्याव टेष्ट रिपोर्ट पेश नभएकोले कामको गुणस्तर सम्बन्धमा एकीन गर्न नसकिएको रू.	४,६११,६५४.२८

भौ.नं. मिति	योजनाको नाम	कूल भुक्तानी रकम	परिमाण	दर	भुक्तानी रकम
१५-२०७७।८।९	नाला निर्माण वार्ड नं. ८	४०००००	१४.०८	११९८४.३३	१५७४७५.३७
६४-२०७७।१२।३	द बुद्ध युवा क्लवको भवन निर्माण	२०००००	१०.५९	१२१३१.६१	१२८४७८.६
८६-२०७८।१।३	वगनास खोलामा पुल निर्माण	१५०००००	५७.५३	१२१३१.६१	६९७८९८.१६
११३-२०७८।२।१६	लक्ष्मणघाट दाहसंस्कार संरक्षण	२००००००	७६.६२	११४३५.७८	८७६२०९.४६
१३३-२०७८।३।४	बनगाइ जरूवा सडक	५६२०००	१८	११४३५.७८	२०५८४४.०४
१३२-२०७८।३।४	सिउटीचोकमा शौचालय निर्माण	१००००००	१९.४१	१४३४७.४६	२७८४७४.९३
१२९-२०७८।३।४	नाला निर्माण	२८५७०००	१२१.२२	११४३५.७८	१३८६२४५.२५
१४६-२०७८।३।१३	वाँध मर्मत	२०००००	१०.१८	१११८४.३३	११३८५६.४८
१६१-२०७८।३।१७	शौचालय निर्माण	९९२१८५	१४.३८	१४३४७.४६	२०६३१६.४२
२२३-२०७८।३।२८	कपिलवस्तु सामुदायिक अस्पताल	१२०००००	१९.५१	१४३४७.४६	२२५२९६.६९
२२५-२०७८।३।२८	पत्रकार महासंघको भवन	५०००००	२३.३९	१४३४७.४६	३३५५५८.८८

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td><table><tr><td>जम्मा</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>4611654.28</td></tr></table></td><td></td></tr>
<tr><td>२९</td><td></td><td></td><td>योजना छनौट र कार्यान्वयन

योजना छनौट र कार्यान्वयन : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त हुने प्रगतिका योजना छनौट गरि प्राथामिकीकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सभाबाट स्वीकृत बार्षिक गाउँ विकास योजना २०76÷77 को अध्ययन गर्दा पालिकाले स्वीकृत गरी सञ्चालन गरेको अधिकांश योजना न्यून बजेट भएका र लागत प्रभावी हुने किसिमले संचालन गरेको पाइएन । पालिकाले यस वर्ष संचालन गरेका योजना देहाय अनुसार छन्<table><tr><th>रु १ लाख सम्म</th><th>रु १ लाख देखि २ लाखसम्म</th><th>रु २ लाखदेखि ५ लाखसम्मका</th><th>रु ५लाख देखि १० लाखसम्मका</th><th>रु १० लाखभन्दा बढीको</th></tr><tr><td>116</td><td>121</td><td>133</td><td>69</td><td>115</td></tr></table>उपरोक्त विवरण अनुसार पालिकाले यस वर्ष जम्मा 554 योजना संचालन गरेकोमा रु.१ लाख भन्दा मुनिका मात्र 16 वटा योजनाहरु रहेका छन् । त्यसैले साना रकमका धेरै योजनाहरु संचालन गर्दा कार्यालयको जनशक्ति वर्षै भरि योजना व्यवस्थापनमा खटिनु पर्ने, संचालित योजनाबाट चालु प्रकृत्तिका कार्यमा बढी खर्च भई लागत प्रभावी नहुने तथा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा समेत नकारात्मक असर पर्ने अवस्था तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>३०</td><td></td><td></td><td>आय ट्ठेक्का

आय ट्ठेक्काः बाणगंगा खोला वनकरिया नाकाको ढुंगा , बालुवा, गिट्टीको 2077/10/29 मा भएको सम्झौता अनुसार रु 1,19,99,999/- राजश्व असुली भएको पाइएन । 2078 जेष्ठ मसान्त सम्मको म्याद भएको ठेक्का रकम ॐ सत्यसाई कन्सट्रकस्नबाट उठाउन पालिकाले पहल गर्नुपर्ने रु.</td><td>११,९९,९९९</td></tr>
<tr><td>३१</td><td></td><td></td><td>सेवाप्रवाह</td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>सेवाप्रवाहको स्थिति : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन बनाउन तथा सोको अधिनमा रही आवश्यकता अनुसार नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने ब्यवस्था अनुसार 1८ वटा ऐन, 5 वटा नियमावली 40 वटा कार्यबिधि 6 वटाँ निर्देशिका र 2 वटा नर्म्स गरी जम्मा 71 वाटा स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । यस वर्ष पालिकाबाट घर नक्सा दर्ता पास 618 वटाँ भएको छ ।साथै जन्म दर्ता 3894 वटा, मृत्यु दर्ता 699 वटा, बसाइँसराइ 700 वटा, विवाह दर्ता 1140 वटा, सम्बन्ध विच्छेद दर्ता 34 वटा गरेको विवरण प्राप्त भएको छ । कालो पत्रे सडक २5 किलो मिटर रहेको छ र ग्राभेल सडक निर्माण 40 किलो मिटर भएको विवरण प्राप्त भएको छ।साथै पालिकाले गतविगत वर्षको 230 र यो वर्षको 215 गरी जम्मा 445 घरनक्सा पास गरेको विवरण दिएको छ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार पालिकाबाट प्रदान गरिने सेवाप्रवाहमध्ये पञ्जिकरण बाहेकका अन्य सेवा सञ्चालनमा सन्तोष जनक देखिएन ।</td><td></td></tr>
<tr><td>३२</td><td></td><td></td><td>अनुदान फिर्ता</td><td></td></tr>
<tr><td>३२.१</td><td></td><td></td><td>संघीय एवं प्रदेश सरकारको कानुन एवं कार्यविधि बमोजिम ती निकायबाट स्थानीयतहमा प्राप्त हुने समपूरक बाहेकका अनुदान खर्च नभइ बाँकी रहेको अवस्थामा सम्बन्धित निकायमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । खर्च नभइ बाँकी रहेको देहायको रकम सम्बन्धित निकायमा फिर्ता गर्नु पर्दछ ।
<table>
<tr><th>सि नं</th><th>अनुदान शिर्षक</th><th>कुल प्राप्ति</th><th>कुल खर्च</th><th>फिर्ता गर्नुपर्ने</th><th>फिर्ता भएको</th><th>फिर्ता गर्न बाँकी रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td>विशेष</td><td>१८००००००</td><td>१७२३५८३२</td><td>७६४१६८</td><td>०</td><td>७६४१६८</td></tr>
<tr><td>२</td><td>संघीय सस्रत</td><td>४६३९९००००</td><td>४०४१०८६५९</td><td>५९८८१३४०</td><td>५१६७३२५६</td><td>८२०८०८४</td></tr>
<tr><td colspan="6">जम्मा</td><td>८९७२२५२</td></tr>
</table></td><td>८,९७२,२५२.५</td></tr>
<tr><td>३२.२</td><td></td><td></td><td>खाता रोक्का गरी निकासा दिएको
आर्थकि कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, 2077 को नियम 30(7) मा प्रदेश तथा स्थानीय तहको विनियोजन एनले फ्रिज नहुने भनी तोकेको खर्च शिर्षकमा बाहेक अन्य बजेट शिर्षक अन्तरगत पर्ने भुक्तानी दिनुपर्ने रकम आर्थिक बर्ष समाप्त हुनुभन्द ७ दिन भन्दा अगाडि भुक्तानी दिइ लेखा अद्यावधिक गरी निकासा बन्द गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस</td><td>१५,०००,०००</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>पालिकाले संघीय सरकार सशर्त अनुदान र विशेष अनुदानबाट संचालित भएका निम्न योजनामा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा रकम फिर्ता नगरी विद्यालयको खातामा रोक्का राखी निकासा दिएको पाइयो । यसरी आर्थिक वर्षको अन्त्यमा खर्च हुन नसकेको रकम फ्रिज गर्नुपर्नेमा सो नगरी निकासा खर्च लेखेको रु
<table>
<tr><th>सि नं</th><th>विद्यालयको नाम</th><th>निकासा रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td>जनता मा वि पिपरा</td><td>15000000</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>15000000</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
</table>